

Onderzoek naar de effecten van de voorlichtingscampagne voor de verkiezing van het Europees Parlement 2024 Caribisch Nederland

Opdrachtgever: Rijksdienst Caribisch Nederland©
Auteurs: Tim Verheul en Coen van Gennip
Kralendijk, Bonaire, 16 augustus 2024
Versie: 1.0

Managementsamenvatting

Achtergrond

Op 6 juni 2024 is er in Europees Nederland en op Bonaire, Sint Eustatius en Saba de verkiezing voor het Europees Parlement gehouden. Voor deze verkiezing werd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een voorlichtingscampagne gehouden. Voor Caribisch Nederland is er een eigen voorlichtingscampagne ontwikkeld, zodat deze campagne aansluit op de lokale belevingswereld. Dit gebeurde onder leiding van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

De slogan voor deze specifieke campagne was dit keer: "Dichterbij dan je denkt!"

De algemene slogan voor verkiezingscampagnes vanuit de Rijksoverheid is: "Elke stem telt"

De doelstelling van de campagne was kiesgerechtigden bewustmaken van de verkiezing. Subdoelen van de campagne waren:

- Kiesgerechtigden informeren over de datum van de verkiezing.
- Praktische informatie geven over het stemmen (wie, waar, wanneer, uitleg, volmacht).
- Uitleggen welke functies en taken het Europees Parlement heeft en waarom stemmen belangrijk is.
- De opkomst verhogen.

RCN gaf ons de opdracht om een onderzoek naar de effecten van de campagne uit te voeren. Dit onderzoeksrapport bevat de beschrijving van de onderzoeksopzet, de resultaten per eiland, en daarnaast conclusies en aanbevelingen voor toekomstige campagnes.

Onderzoeksopzet

Er is, op verzoek van de opdrachtgever, een kwantitatief onderzoek uitgevoerd.

De hoofdvraag van het onderzoek was: *'Was u zich ervan bewust dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en voor welk orgaan?'*

Onderzoeksinstrumenten

De aangewezen instrumenten voor dataverzameling binnen dit onderzoek waren:

- Online enquêtes.
- Offline enquêtes.

Steekproefmethode en -calculatie

Er is een aselechte steekproefmethode toegepast, ofwel willekeurig selectie. Er is vooraf niet bekend wie er mee doet aan het onderzoek en iedereen binnen de onderzoekspopulatie maakt daarom kans om binnen de steekproef te vallen.

Omvang respondentenpopulatie

Op basis van de berekening van grootte van de totale onderzoekspopulatie, foutenmarge en het betrouwbaarheidsniveau zijn we tot een minimale steekproefgrootte van 580 respondenten gekomen.

In totaal zijn er 927 respondenten gestart met de enquête, 145 respondenten zijn hiervan gediskwalificeerd omdat zij niet binnen de doelgroep van het onderzoek vallen. In totaal zijn er 782 respondenten die na de eerste controlevragen met het onderzoek konden starten. Daarvan hebben 635 respondenten de enquête volledig afgerond. Het beoogd aantal, van 580 respondenten, is daarmee ruimschoots bereikt.

Verdeling op basis van voertaal

Voor een representatief beeld van de bevolking is de verdeling per voertaal aangehouden. In het Plan van Aanpak hebben we op basis van de beschikbare gegevens van het CBS, de verdeling per voertaal berekend en toegelicht. Uiteraard komt deze verdeling ook nog aan bod in dit onderzoeksrapport, in paragraaf 4.4.

Conclusies

De volledige conclusies vindt u terug in hoofdstuk 9 van dit rapport.

Hoofdonderzoeksvraag: Was u zich ervan bewust dat er op 6 juni 2024 verkiezingen waren, en voor welk orgaan?

- 85% van de respondenten wist dat er een verkiezing was op 6 juni 2024.
- 62% wist dat het om verkiezingen voor het Europees Parlement ging.
- 23% wist niet voor welk orgaan de verkiezingen waren.
- 15% wist helemaal niet dat er een verkiezing was die dag.

Bereik mediakanalen

- 44% ontving informatie via socialmediaposts van RCN.
- 41% ontving via radiocommercials.
- 33% ontving informatie via online advertenties op social media.
- 15% ontving informatie via lokale (nieuws)websites.
- 15% ontving informatie via radioprogramma's.
- 14% ontving informatie via kranten.
- 12% ontving informatie via tv-zenders.

Conclusie: Bijna alle respondenten, 96% werden geïnformeerd via één of meer van de genoemde kanalen, met social media en radiocommercials als de meest effectieve mediakanalen. Slechts 4% heeft helemaal geen informatie ontvangen.

Herkenbaarheid en waardering afbeeldingen en video's

Afbeeldingen

- 60% van de respondenten herkende de afbeeldingen.
- De afbeeldingen kregen een gemiddelde beoordeling van 3,1 van de 5 sterren, waarbij 28% ze duidelijk vond en 11%, zeer duidelijk. 26% vond ze onduidelijk.
- Pluspunten: Mooie foto's, duidelijke tekst, beelden met lokale relevantie.
- Verbeterpunten: Meer duidelijkheid over: Waar men kan stemmen, de standpunten van partijen, en de invloed van de EU op de eilanden.

Video

- 57% van de respondenten herkende de video.
- De video kreeg een gemiddelde beoordeling van 3,6 van de 5 sterren.
- De feedback op de video was vergelijkbaar met die van de afbeeldingen.
- Pluspunten: De duidelijkheid, stem en geluidskwaliteit
- Verbeterpunten: Behoeftte aan meer gedetailleerde informatie over de partijen en kandidaten, en concrete voorbeelden van de invloed van de EU op de eilanden.

Stemgedrag

- Bijna 60% van de respondenten heeft niet gestemd. 40% heeft wel gestemd.
- Het daadwerkelijke opkomstpercentage op de eilanden samen was 12,05%.
- De opkomst varieerde tussen de drie eilanden, maar vertoonde op Sint Eustatius en Saba een stijging ten opzichte van 2019. Op Bonaire was er juist sprake van een lichte daling.

Zo ja, waarom wel?

- De belangrijkste redenen om te stemmen waren:
  - Het belang van stemmen (63%),
  - Het uitoefenen van democratische recht (61%).

Zo nee, waarom niet?

- De belangrijkste redenen om niet te stemmen waren:
  - Niet weten op wie men kon stemmen (51%),
  - Het gevoel hebben dat je stem te weinig invloed heeft (23%),
  - Een gebrek aan begrip van het belang van de verkiezing (16%).

Bekendheid met de stemregels

- De meeste respondenten waren op de hoogte van de stemregels, vooral van de noodzaak om een stempas (75%) en een geldig identiteitsbewijs (73%) mee te nemen.
- Slechts 36% wist hoe men een vervangende stempas kon aanvragen.
- Conclusie: Het proces voor het aanvragen van een vervangende stempas heeft meer aandacht nodig in de volgende campagne(s).

Taken en bevoegdheden van het Europees Parlement

- 46% van de respondenten is op de hoogte van de taken en bevoegdheden van het Europees Parlement. Van deze groep heeft 14% deze kennis verkregen via de voorlichtingscampagne van RCN.
- Voor 38% van de respondenten is het nog steeds niet duidelijk wat de rol van het Europees Parlement is.
- Conclusie: Er is behoefte aan meer uitleg over de taken en bevoegdheden van het Europees Parlement in toekomstige campagnes.

Belang van de Verkiezing voor het Europees Parlement

- 46% van de respondenten was op de hoogte van het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement.
- Voor 34% is het nog steeds niet duidelijk, terwijl 9% inmiddels wel op de hoogte is geraakt van het belang.

Conclusie: Deze resultaten tonen aan dat er nog veel onduidelijkheid is onder de bevolking over de rol en het belang van het Europees Parlement, wat extra aandacht verdient in toekomstige voorlichtingscampagnes.

Aanbevelingen kanalen

De volgende middelen zijn ingezet tijdens de campagne:

- Facebook-, Instagram-, YouTube-posts.
- Facebook-, Instagram-, Google- en YouTube advertenties.
- Persbericht.
- Krantadvertenties.
- Radioadvertenties
- Posters en billboards
- Lokale (nieuws)websites
- Campagne-tuktuk (op Bonaire)
- Campagne-auto (op Sint Eustatius)
- Informatiedesk (op Saba)

Kanalen met een bereik van >10%

- Social media.
- De radio.
- Lokale (nieuws)websites.
- Lokale kranten
- Tv-stations

Kanalen met een klein bereik van <10%

- TV schermen op publieke locaties.
- Posters en billboards.
- Campagne-tuktuk.
- Campagne-auto.
- Informatiedesk.
- Saba: Radio.

Social Media

- Hoog bereik: Social media kende een hoog bereik. Het wordt aanbevolen om dit middel bij volgende campagnes zeker weer in te zetten.
- Concrete praktijkvoorbeelden: Er zou meer nadruk moeten liggen op concrete praktijkvoorbeelden, zoals dat is gedaan in de campagne van het Openbaar Lichaam Bonaire.

Radio

- Blijven inzetten op Bonaire en Sint Eustatius.
- Niet meer inzetten op Saba.

Nieuw ingezette middelen

- Campagne-auto, -tuktuk, en informatiedesk: We adviseren om deze middelen niet meer in te zetten.

Huis-aan-huis-folders

- Afwezigheid van folders: Er zijn dit keer geen huis-aan-huis-folders afgeleverd op de eilanden met extra informatie over de verkiezingen. We adviseren om bij de volgende campagne gebruik te maken van een folder met concrete voorbeelden van EU-projecten per eiland, op het titelblad.

Lokale (nieuws)websites

- Ondersteunende advertentiecampaagnes: We adviseren om ondersteunende advertentiecampaagnes te draaien op lokale (nieuws)websites.

- Extra persberichten: We adviseren om extra persberichten te verspreiden met verschillende onderwerpen (bijvoorbeeld over het aanvragen van een vervangende stempas, berichtgeving over waar kan je informatie over de partijen vinden, een verwijzing naar kieswijzers, etc.).

Lokale kranten

- We adviseren om kranten te blijven inzetten. Vooral omdat RCN hiermee een ander publiek kan bereiken dan online. Denk daarbij bijvoorbeeld aan burgers zonder smartphone of internet.

Aanbevelingen onderwerpen en inhoud

In dit deel geven we aanbevelingen met betrekking tot de onderwerpen en inhoud van de campagne.

Berichten van RCN

- Vertalen naar de eilanden: Door informatie over de verkiezingen te vertalen naar de situatie op de eilanden kan een groter bereik en begrip worden gerealiseerd. Hierbij kan worden benadrukt wat de specifieke taken en bevoegdheden zijn, die voel- en merkbaar zijn in het dagelijks leven van de inwoners van Caribisch Nederland.
- Campagne Openbaar Lichaam Bonaire: Het OLB had een campagne met concrete voorbeelden van projecten op het eiland die met hulp van Europa zijn gerealiseerd. RCN kan een dergelijke campagne als uitgangspunt nemen de volgende keer. Een andere optie is om nauwer samen te werken met het OLB aan een volgende campagne met concrete voorbeelden.
- Gat informatievoorziening dichten: Er is een gebrek aan informatievoorziening van politieke partijen aan Caribisch Nederland. Als RCN in samenwerking met het ministerie van BZK een coördinerende of faciliterende rol zou spelen, zonder zich te bemoeien met de politieke inhoud, zouden de verkiezingen en onderwerpen meer gaan leven onder de bevolking. De onderzoekers doelen specifiek op informatie over de rol van het Europees Parlement en waar de verschillende politieke partijen voor staan. Idealiter wordt dit ook nog gecombineerd met hun visies en plannen voor de eilanden.
- Aparte website opzetten: Een aparte website met toelichtingen van de partijen zelf kan veel impact hebben. Mocht het niet lukken om input te krijgen van de partijen dan adviseren we om een aparte website op te zetten voor informatie over de verkiezingen waarin ook duidelijk wordt gewezen op de bestaande kies- of stemwijzers. We denken dat een duidelijke verwijzing naar kies- of stemwijzers standaard dient te worden opgenomen in aankomende campagnes voor verkiezingen.
- Spaansetalige communicatie: We weten dat de campagne niet in het Spaans is opgesteld en verspreid. Wel zien we, op basis van de cijfers van het CBS, dat het percentage inwoners die Spaans als voertaal hebben, op alle drie de eilanden, hoger ligt dan het percentage inwoners die Nederlands als voertaal hebben. Het advies is dan ook om het drietalenbeleid voor overheidscommunicatie binnen Caribisch Nederland te herzien.

Kennis van de stemregels:

- Aanvragen vervangende stempas: Er is minder kennis over het aanvragen van een vervangende stempas. Dit proces verdient extra aandacht bij aankomende voorlichtingscampagnes over verkiezingen. Het advies is om extra (video)content te creëren voor de aankomende campagne(s).

Inhoud

1.	Inleiding.....	7
2.	Projectfasering	8
3.	Onderzoeksvragen	9
4.	Aanpak onderzoek	10
4.1.	Onderzoeksmethode	10
4.2.	Onderzoeksinstrument en dataverzameling	10
4.2.1.	Werving respondenten.....	10
4.2.2.	Beschrijving onderzoeksinstrument en dataverzameling.....	11
4.3.	Samenstelling respondentenpopulatie	12
4.4.	Omvang respondentenpopulatie.....	13
5.	Onderzoeksresultaten alle eilanden samen	16
5.1.	Gemiddelde invulduur en voltooiingspercentage	16
5.2.	Omvang respondentenpopulatie.....	16
5.3.	Verdeling leeftijdsgroepen.....	17
5.4.	Nederlandse nationaliteit of nationaliteit van ander EU-land.....	18
5.5.	Geslacht.....	19
5.6.	Voertaal	20
5.7.	Onderzoeksresultaten per deelvraag alle eilanden samen.....	21
6.	Onderzoeksresultaten per deelvraag Bonaire	35
7.	Onderzoeksresultaten per deelvraag Sint Eustatius	49
8.	Onderzoeksresultaten per deelvraag Saba.....	64
9.	Conclusies	79
10.	Aanbevelingen	84
10.1.	Aanbevelingen kanalen	84
10.2.	Onderwerpen en inhoud.....	85
11.	Bijlages	86

1. Inleiding

Op 6 juni 2024 is er in Europees Nederland en op Bonaire, Sint Eustatius en Saba de verkiezing voor het Europees Parlement gehouden. Voor de verkiezing werd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een voorlichtingscampagne gehouden. Voor Caribisch Nederland is er een eigen voorlichtingscampagne ontwikkeld, zodat deze campagne aansluit op de lokale belevingswereld. Dit gebeurde onder leiding van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

De algemene slogan voor verkiezingscampagnes vanuit de Rijksoverheid is: "Elke stem telt"
De slogan voor deze specifieke campagne was dit keer: "Dichterbij dan je denkt!"

De concretere doelstelling van de campagne was de bewustwording van de kiesgerechtigden over de verkiezing, en met name over de volgende punten:

- Dat kiesgerechtigden wisten wanneer de verkiezing voor het Europees Parlement plaatsvond.
- Dat kiesgerechtigden bekend waren met de praktische informatie die nodig was om te kunnen stemmen (wie mag er stemmen, waar, wanneer, uitleg, volmacht etc.).
- Dat kiesgerechtigden wisten welke functie en taken het Europees Parlement heeft, en waarom het belangrijk is om te stemmen.
- De opkomst verhogen.

In opdracht van RCN hebben we een kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar de effecten van deze campagne. Dit rapport bevat naast een toelichting op de toegepaste onderzoeksopzet en onderzoeksmethode, de resultaten voor alle eilanden samen, en de resultaten voor de drie eilanden apart.

We sluiten het rapport af met een overzicht van conclusies en aanbevelingen. Deze conclusies en aanbevelingen bieden RCN concrete handvaten voor de optimalisatie van toekomstige voorlichtingscampagnes.

In de enquête en in dit onderzoekersrapport is er, op verzoek van RCN, gekozen voor de schrijfwijze 'De verkiezing' in plaats van 'De verkiezingen'.

2. Projectfasering

- **Initiatiefase**
  - Reeds uitgevoerd door RCN.
  - O.a. ideevorming, programma van eisen, financiële dekking, projectdefinitie en projectopdracht.
- **6 mei t/m 27 mei 2024**
Definitiefase
  - 22-05-2024 Overlegmoment met opdrachtgever
  - 27-05-2024 Vaststellen Plan van Aanpak, tijdsplanning, kostenraming etc.
- **28 mei t/m 6 juni 2024**
Ontwerp- en voorbereidingsfase
  - 31-05-2024 Laatste feedback op inhoud onderzoek door opdrachtgever
  - 03-06-2024 Definitief ontwerp onderzoek.
  - 05-06-2024 Inschakelen leveranciers, starten werving, opstellen draaiboeken, regelen materialen en hulpmiddelen.
- **7 juni t/m 12 augustus 2024**
Realisatiefase
  - Vanaf 7 juni 2024 Uitvoeren onderzoek op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.
  - Vanaf 13 juli Verwerken, structureren en analyseren onderzoek data.
  - 02-08-2024 Opleveren concept onderzoeksrapport.
  - 12-08-2024 Deadline feedback + presentatie onderzoeksresultaten aan opdrachtgever
- **13 augustus t/m 16 augustus 2024**
Nazorgfase
  - 16-08-2024 Oplevering definitieve versie onderzoeksrapport.

3. Onderzoeksvragen

Dit onderzoeksrapport geeft antwoord op de onderstaande hoofdvraag en de bijbehorende deelvragen.

De hoofdvraag van het onderzoek is: *‘Was u zich ervan bewust dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en voor welk orgaan?’*

Deelvragen

De bovenstaande hoofdvraag is opgedeeld in de volgende deelvragen:

1. Was u bekend met het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en waarvoor?
2. Via welke mediakanalen heeft u informatie ontvangen over deze verkiezing?
3. Herkent u deze uitingen?
  - a. Hoe duidelijk vindt u deze uitingen?
  - b. Wat is er goed en wat kan er beter?
4. Heeft u gestemd?
  - a. Waarom wel?
  - b. Waarom niet?
5. Was u bekend met de stemregels, zoals:
  - a. Dat u uw stempas mee moest nemen?
  - b. Dat u een geldig ID-bewijs mee moest nemen?
  - c. Dat uw ID-bewijs maximaal 5 jaar verlopen mag zijn? (niet opgenomen in onderzoek)
  - d. Dat u een volmacht kon verlenen of ontvangen?
  - e. Dat u kon gaan stemmen bij ieder stemlokaal op uw eiland (indien er meerdere stemlokalen waren: alleen van toepassing op Bonaire)
  - f. Kende u de openingstijden van uw stemlokaal?
  - g. Was u op de hoogte van de procedure voor het aanvragen van een vervangende stempas?
6. Weet u wat de functie en taken zijn van het Europees Parlement?
7. Kent u het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement?

Zowel per eiland, als voor de drie eilanden in totaal, onderzochten we of de inwoners zijn bereikt, of de boodschap helder was, of er informatie ontbrak en of er onderdelen verbeterd kunnen worden.

De eerste vragen uit de enquête zijn demografisch van aard. Ze bieden de onderzoekers inzicht in de doelgroepen die de voorlichtingscampagne van de RCN hebben bereikt. De andere vragen geven vervolgens een verdiepend beeld met betrekking tot hoe de doelgroep exact is bereikt, en of de voorlichtingscampagne hieraan heeft bijgedragen.

4. Aanpak onderzoek

4.1. Onderzoeksmethode

Er is, op verzoek van RCN, een kwantitatief onderzoek uitgevoerd. Kwantitatief onderzoek wordt ingezet om de meningen van grote groepen consumenten, inwoners of klanten te peilen. Met de uitkomsten kunnen we gefundeerde cijfermatige conclusies trekken en representatieve uitspraken doen over doelgroepen die voor de RCN relevant zijn.

4.2. Onderzoeksinstrument en dataverzameling

De aangewezen instrumenten voor dataverzameling binnen dit onderzoek waren:

- Online enquêtes
- Offline enquêtes

4.2.1. Werving respondenten

Communicatiemix

Voor de werving van de respondenten hebben de onderzoekers eigen beschikbare communicatiekanalen ingezet:

- Socialmediakanalen (Facebook, Instagram en LinkedIn).
- Gesponsorde Facebook en Instagramberichten.
- E-maillijst van respondenten uit het verleden die toestemming hebben gegeven om benaderd te worden.
- Inzet van eigen netwerk (delen via WhatsApp op alle drie de eilanden).
- Offline interviews op diverse locaties op de drie eilanden binnen Caribisch Nederland.
- Advertenties via social media.

Werving via social media

De respondenten zijn benaderd via diverse online mediakanalen. Zo is de enquête binnen verschillende Facebookgroepen en op verschillende Facebookpagina's gedeeld.

Naast deze organische manieren van verspreiding is het onderzoek via Facebook, lokale nieuwssites en LinkedInadvertenties onder de aandacht gebracht van inwoners van de drie eilanden binnen Caribisch Nederland.

Werving via e-mail

De onderzoekers maken gebruik van een eigen e-maildatabase die in de loop der jaren is verworven. De enquête is per e-mail verstuurd naar een groep Engelstalige inwoners op Bonaire en St. Eustatius, 21 ontvangers hebben de enquête ingevuld. Verder zijn respondenten geworven via onze Papiaments- en Nederlandstalige e-maildatabase, dit heeft 101 respondenten opgeleverd. Er kwamen 16 reacties binnen via de e-maillijst van ICS op Saba.

Werving en verspreiding via berichtenplatforms WhatsApp en Facebook Messenger

De onderzoekers hebben de uitnodiging voor de enquête ook via berichtenplatforms WhatsApp en Facebook Messenger met inwoners van Bonaire, Sint Eustatius en Saba gedeeld.

Werving offline en winactie

Naast de verspreiding van de online enquête, hebben de onderzoekers ook gebruik gemaakt van offline werving van respondenten. Deze werving is erop gericht om inwoners te bereiken die niet of nauwelijks gebruik maken van onlinekanalen zoals Facebook en online (nieuws)websites. Deze werving, die met name gericht is op de oudere doelgroep die minder vaak online is, was succesvol.

Deze zijn afgenomen op centrale locaties zoals: Supermarkten, snèks, verzorgingshuizen, buurtcentra, kerken, en verenigingen. In totaal zijn er 170 enquêtes offline afgenomen, waarvan er 159 volledig zijn ingevuld.

Voor alle deelnemers van zowel de online als offline enquête is er een winactie georganiseerd. Dit heeft ook erg bijgedragen aan de werving van respondenten en de bereidheid om de enquête volledig in te vullen.

4.2.2. Beschrijving onderzoeksinstrument en dataverzameling

Enquêtes zijn niet meer weg te denken uit de onderzoeksbranche. De digitalisering maakt het mogelijk dat data opgehaald wordt via diverse onlinekanalen. Steeds vaker wordt er gekozen voor online enquêtes. Via dit onderzoeksinstrument is het namelijk mogelijk om in relatief korte tijd veel informatie te verzamelen.

Bij enquêtes speelt de lengte van de enquête en het aantal vragen een grote rol. Omdat voor een representatief kwantitatief onderzoek het aantal respondenten een grote rol speelt voor het draagvlak van de aanbevelingen, is het belangrijk dat de enquête niet te lang is (een invulduur van maximaal 5 minuten). Door de ervaring met andere onderzoeken, weten we dat wanneer de enquête langer zou zijn, het aantal ingevulde en afgeronde enquêtes sterk afneemt. Daarnaast was het ook zeker van belang dat de vragen zo concreet mogelijk waren. De respondent moet de vragen nagenoeg direct, zonder overleg met anderen, kunnen beantwoorden. De gemiddelde invulduur van deze enquête was ongeveer 4 minuten.

We hebben tot slot gekozen voor een high-end enquêtetool die het gemakkelijk maakte de enquête af te nemen. Deze online tool is op alle gebruikelijke platformen en besturingssystemen goed te gebruiken. Ook op een klein scherm van een smartphone zijn de vragen goed leesbaar en werkt de bediening intuïtief.

Er is extra aandacht geschonken aan de gebruiksvriendelijkheid van de tool, omdat deze door alle respondenten van iedere leeftijd binnen de doelgroep, zonder technische obstakels moet kunnen worden ingevuld.

4.3. Samenstelling respondentenpopulatie

In de opdracht is omschreven dat resultaten per eiland representatief dienen te zijn. Het advies van de onderzoekers was dan ook om een aantal criteria te hanteren. Deze (demografische) criteria zijn bepaald aan de hand van de representativiteits-eis.

criterium 1. Inwoner eiland Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Het eerste criterium voor de samenstelling van de respondentenpopulatie was daarmee: Inwoner van eiland Bonaire, Sint Eustatius of Saba.

criterium 2: Kiesgerechtigd

Deelnemende respondenten dienden kiesgerechtigd te zijn. Er werden meerdere controlevragen ingebouwd in de enquête, om te verifiëren of de respondenten kiesgerechtigd waren, zoals nationaliteit en leeftijd.

criterium 3. Taal

Het derde criterium kwam voort uit het feit dat de bevolking op Bonaire, Sint Eustatius en Saba verschillende talen spreken. Er is daarom verzocht om het onderzoek in het Nederlands, Papiaments en Engels uit te voeren op alle drie de eilanden.

criterium 4. Leeftijdscategorie

Het vierde criterium kwam voort uit het feit dat onderzoek is gedaan naar de effectiviteit van de verspreiding via diverse (media)kanalen. Omdat het gebruik van mediakanalen leeftijdsgevoelig is, werd er daarom een leeftijdscriterium gehanteerd. Zo kan de opdrachtgever zien welke informatie specifieke leeftijdsgroepen heeft bereikt.

We hanteren de volgende leeftijdscategorieën:

- a) Jonger dan 18 jaar (deze deelnemers werden gediskwalificeerd).
- b) 18 jaar t/m 34 jaar
- c) 35 jaar t/m 49 jaar
- d) 50 jaar t/m 64 jaar
- e) 65+

Aan de hand van deze vier criteria kunnen er respondentenprofielen worden samengesteld door de opdrachtgever. Op verzoek van RCN kunnen we aanvullende exports aanleveren van deze profielen.

4.4. Omvang respondentenpopulatie

Grootte van de populatie

De verdeling is gemaakt op basis van een totale onderzoekspopulatie van 17.568 inwoners (het aantal kiesgerechtigden tijdens de verkiezing voor de Tweede Kamer op 6 juni 2024). Dit is het totaal van de drie eilanden samen, binnen Caribisch Nederland.

Foutenmarge

Dit is het positieve of negatieve getal dat meestal wordt weergegeven in opiniepeilingresultaten van bijvoorbeeld dagbladen. Een voorbeeld: Als u een foutenmarge van 4% gebruikt en 47% van uw steekproef een bepaald antwoord geeft, dan kan u er 'zeker' van zijn dat als u diezelfde vraag aan de volledige populatie had gesteld, tussen 43% (47-4) en 51% (47+4) datzelfde antwoord zouden gekozen hebben (een lagere foutenmarge vereist een grotere steekproef). We hebben voor dit onderzoek voor een foutenmarge van 4% gekozen.

Betrouwbaarheidspercentage

Het betrouwbaarheidsniveau vertelt u hoe zeker u kan zijn van de foutenmarge. Het wordt uitgedrukt in procenten en geeft weer hoe vaak het werkelijke percentage van de populatie dat antwoord zou kiezen, dat binnen die foutenmarge ligt. Met andere woorden, in welke mate vertrouwen we erop dat de antwoorden die de respondenten hebben gegeven, correct zijn (een hoger betrouwbaarheidsniveau vereist een grotere steekproef). De onderzoekers hebben voor dit onderzoek voor een betrouwbaarheidsniveau van 95% gekozen.

Op basis van de bovenstaande grootte van de onderzoekspopulatie, foutenmarge en het betrouwbaarheidsniveau komen we tot de onderstaande verdeling van het beoogd aantal respondenten.

Steekproefmethode en calculatie

Er is een aselechte steekproefmethode toegepast, ofwel willekeurig selectie. Er was vooraf niet bekend wie er mee doet aan het onderzoek en iedereen binnen de onderzoekspopulatie maakt daarom kans om binnen de steekproef te vallen.

Voor het berekenen van de steekproef maken de onderzoekers gebruik van een zogeheten steekproefcalculator. De steekproef kan echter ook handmatig worden berekend.

Omvang respondentenpopulatie

Op basis van de berekening van bovenstaande grootte van de totale onderzoekspopulatie, foutenmarge en het betrouwbaarheidsniveau zijn de onderzoekers tot een steekproefgrootte van 580 respondenten gekomen. Er moesten daarom minimaal 580 respondenten deelnemen aan het onderzoek om een representatief beeld te krijgen. Het minimale aantal respondenten is echter niet de enige voorwaarde voor een representatief beeld. Een representatieve verdeling van aantallen respondenten per voertaal speelt daarbij ook een belangrijke rol. U leest meer over de verdeling per voertaal op de volgende bladzijde.

Verdeling beoogde aantal respondenten per eiland

De onderstaande verdeling per eiland is toegepast.

Eiland	Geregistreerde inwoners op 01-01-2023. (Laatst bekende statistiek CBS)	Aantal kiesgerechtigden bij de Tweede Kamerverkiezing van 22-11-2023.	Beoogd aantal respondenten per eiland.	Behaald aantal respondenten per eiland.
Bonaire	24.090	14.741	487	649
Saba	2.035	912	30	38
Sint Eustatius	3.293	1.915	63	80
Totaal	29.418	17.568	580	767

Verdeling op basis van voertaal

Voor een representatief beeld van de bevolking is de verdeling per voertaal aangehouden. Na de oplevering van het Plan van Aanpak hebben we, in overleg met RCN en met gegevens van het CBS, de onderstaande procentuele verdeling per voertaal toegepast per eiland.

We weten dat de campagne niet in het Spaans is opgesteld en verspreid. Wel zien we, op basis van de cijfers van het CBS, dat het percentage inwoners die Spaans als voertaal hebben, op alle drie de eilanden, hoger ligt dan het percentage inwoners die Nederlands als voertaal hebben. We zien ook dat, ondanks dat er geen Spaanstalige campagne, of Spaanstalige werving voor dit onderzoek waren, er toch 77 Spaanstalige respondenten met de Nederlandse nationaliteit hebben deelgenomen.

Aantal respondenten per voertaal Bonaire

Bonaire	Percentages voertaal CBS in 2021	Beoogd aantal respondenten per voertaal	Behaald aantal respondenten per voertaal
Papiaments	62,4%	367	439
Engels	5,6%	32	16
Spaans	15,4%	Aantal is vooraf niet bekend, de campagne is niet in het Spaans verspreid, en er heeft ook geen werving plaatsgevonden in die taal.	77
Nederlands	15,0%	88	89
Andere talen	1,7%	Idem aan Spaans.	28
Totaal Papiaments, Engels en Nederlands	83,0%	487	544
Totalen Bonaire	100%	487	649

Aantal respondenten per voertaal Sint Eustatius

Sint Eustatius	Percentages voertaal CBS in 2021	Beoogd aantal respondenten per voertaal	Behaald aantal respondenten per voertaal
Papiaments	1,3%	2	6
Engels	81,2%	57	63
Spaans	12,8%	Aantal is vooraf niet bekend, de campagne is niet in het Spaans verspreid, en er heeft ook geen werving plaatsgevonden in die taal.	2
Nederlands	3,6%	4	8
Andere talen	1,2%	Idem aan Spaans.	1
Totaal Papiaments, Engels en Nederlands	86,1%	63	77
Totalen Sint Eustatius	100%	63	80

Aantal respondenten per voertaal Saba

Saba	Percentages voertaal CBS in 2021	Beoogd aantal respondenten per voertaal	Behaald aantal respondenten per voertaal
Papiaments	0,0%	0	0
Engels	83,3%	28	30
Spaans	9,9%	Aantal is vooraf niet bekend, de campagne is niet in het Spaans verspreid, en er heeft ook geen werving plaatsgevonden in die taal.	1
Nederlands	4,1%	2	6
Andere talen	2,5%	Idem aan Spaans.	1
Totaal Papiaments, Engels en Nederlands	87,4%	30	36
Totalen Saba	100%	30	38

5. Onderzoeksresultaten alle eilanden samen

5.1. Gemiddelde invulduur en voltooiingspercentage

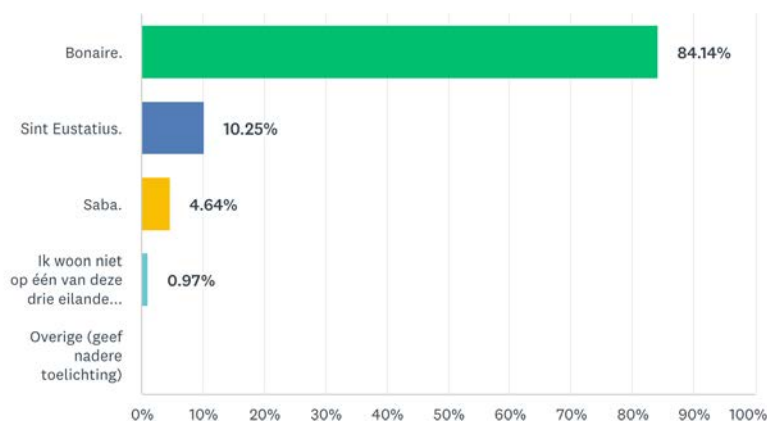
De respondenten waren gemiddeld 4 minuten bezig met het invullen van de enquête. Daarmee ligt de gemiddelde invulduur onder de vooraf vastgestelde maximale invulduur van 5 minuten. Er is een gemiddeld voltooiingspercentage van 69% vastgesteld door de enquêtesoftware.

Enquête informatiecampagne Europees Parlementsverkiezing op Bonaire, Sint Eustatius en Saba 2024	927 Responses	69% Completion rate	4 mins Typical time spent
---	------------------	------------------------	------------------------------

5.2. Omvang respondentenpopulatie

Woont u op één van de onderstaande eilanden?

Answered: 927 Skipped: 0

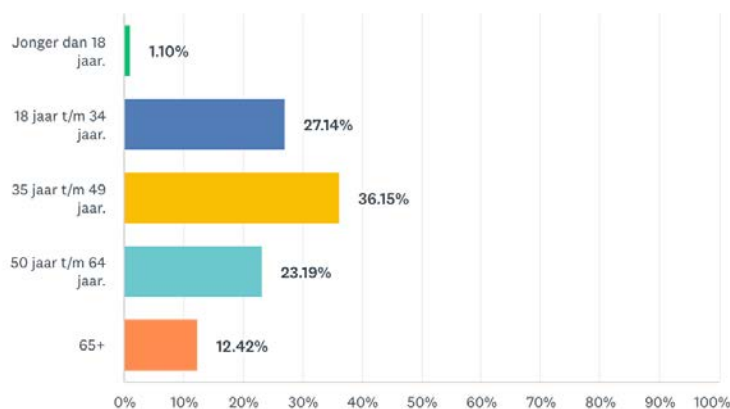
ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Bonaire.	84.14% 780
▼ Sint Eustatius.	10.25% 95
▼ Saba.	4.64% 43
▼ Ik woon niet op één van deze drie eilanden binnen Caribisch Nederland.	0.97% 9
▼ Overige (geef nadere toelichting)	Responses 0.00% 0
TOTAL	927

In totaal zijn er 927 respondenten gestart met de enquête, 145 respondenten zijn hiervan gediskwalificeerd omdat zij niet binnen de doelgroep van het onderzoek vallen. In totaal zijn er 782 respondenten die na de eerste controlevragen met het onderzoek konden starten. Daarvan hebben 635 respondenten de enquête volledig afgerond. Het beoogd aantal, van 589 respondenten, is daarmee ruimschoots bereikt.

5.3. Verdeling leeftijdsgroepen

In welke leeftijdsgroep bevindt u zich?

Answered: 910 Skipped: 17

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Jonger dan 18 jaar.	1.10% 10
▼ 18 jaar t/m 34 jaar.	27.14% 247
▼ 35 jaar t/m 49 jaar.	36.15% 329
▼ 50 jaar t/m 64 jaar.	23.19% 211
▼ 65+	12.42% 113
TOTAL	910

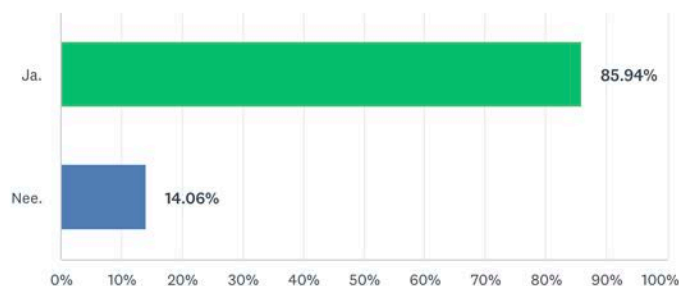
Hierboven ziet u de verdeling van alle deelnemers binnen de eerder vastgestelde leeftijdscategorieën die zich binnen de doelgroep van het onderzoek bevinden.

10 respondenten vielen af omdat ze jonger waren dan 18 jaar, en daarmee niet kiesgerechtigd.

5.4. Nederlandse nationaliteit of nationaliteit van ander EU-land.

Heeft u de Nederlandse nationaliteit?

Answered: 868 Skipped: 59

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja.	85.94%	746
▼ Nee.	14.06%	122
TOTAL		868

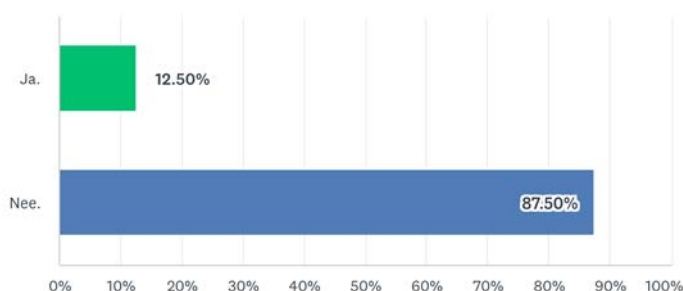
Diegene die deze vraag met 'Nee' hebben beantwoord kregen een vervolgvraag over hun nationaliteit.

Deze vraag is toegevoegd omdat je voor de EU-verkiezing in theorie ook kon stemmen met een andere EU-nationaliteit dan de Nederlandse. In de praktijk bleek het stemmen voor burgers met een andere EU-nationaliteit, lastig of vaak niet mogelijk op de eilanden binnen Caribisch Nederland.

De mensen die de onderstaande vraag met 'Ja' konden beantwoorden mochten deelnemen aan het verdere onderzoek. We zien wel dat er 105 respondenten zijn afgevallen op basis van nationaliteit.

Heeft u de nationaliteit van een ander Europees land?

Answered: 120 Skipped: 807

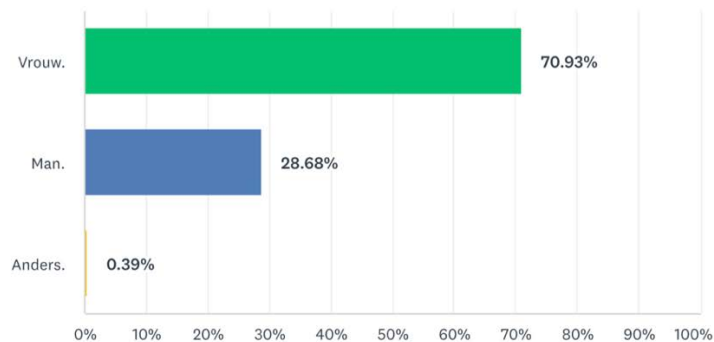

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja.	12.50%	15
▼ Nee.	87.50%	105
TOTAL		120

5.5. Geslacht

Wat is uw geslacht?

Answered: 767 Skipped: 15

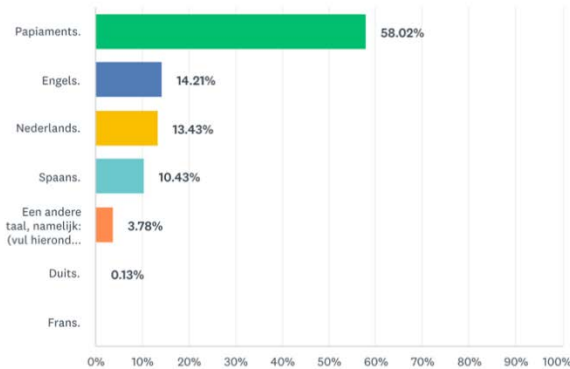
ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Vrouw.	70.93%	544
▼ Man.	28.68%	220
▼ Anders.	0.39%	3
TOTAL		767

We zien dat de meeste respondenten, 71%, vrouw zijn. Op Sint Eustatius, merkten we eveneens dat vrouwen vaker bereid waren om deel te nemen dan mannen, op Saba was dat dit jaar niet het geval en waren er ongeveer evenveel mannelijke als vrouwelijke respondenten. We hebben in de resultaten van de afgelopen onderzoeken, die we voor de RCN hebben uitgevoerd, soortgelijke resultaten gezien.

5.6. Voertaal

Wat is uw voertaal?

Answered: 767 Skipped: 15

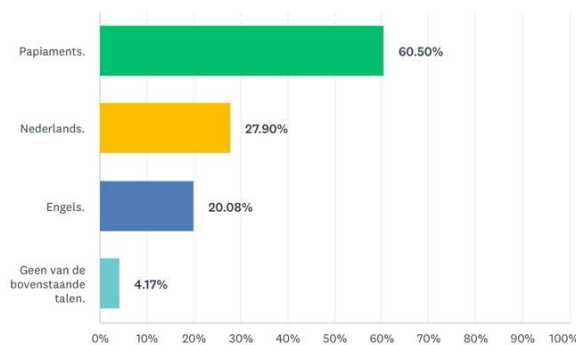

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Papiaments.	58.02%	445
▼ Engels.	14.21%	109
▼ Nederlands.	13.43%	103
▼ Spaans.	10.43%	80
▼ Een andere taal, namelijk: (vul hieronder a.u.b. uw voertaal in)	Responses 3.78%	29
▼ Duits.	0.13%	1
▼ Frans.	0.00%	0
TOTAL		767

We zien dat de meeste respondenten Papiamentu als voertaal hebben. Gevolgd door Engels, Nederlands en Spaans.

In welke taal wordt u het liefst aangesproken door de Rijksoverheid?

Answered: 767 Skipped: 15

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Papiaments.	60.50%	464
▼ Nederlands.	27.90%	214
▼ Engels.	20.08%	154
▼ Geen van de bovenstaande talen.	4.17%	32
Total Respondents: 767		

De meeste respondenten worden het liefst aangesproken in het Papiaments door de rijksoverheid. Daarnaast is Nederlands en Engels de communicatietaal die de voorkeur heeft.

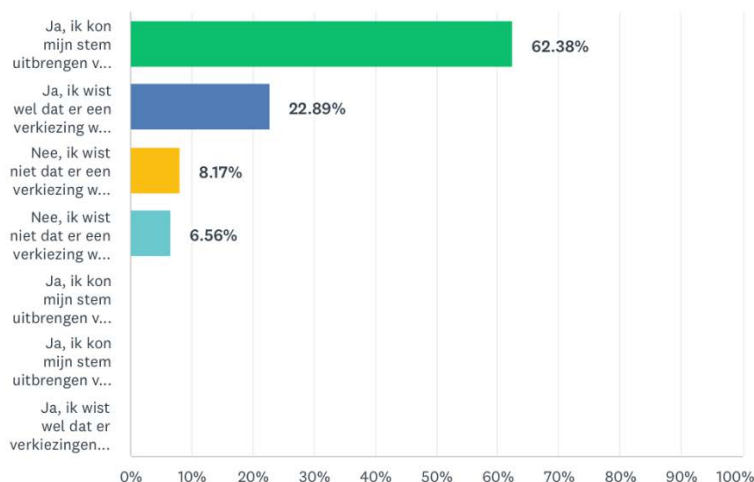
5.7. Onderzoeksresultaten per deelvraag alle eilanden samen

Antwoord op deelonderzoeksvraag 1

'Was u bekend met het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en waarvoor?'

Wist u dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was en waarvoor?

Answered: 747 Skipped: 35

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor het Europees Parlement.	62.38%	466
▼ Ja, ik wist wel dat er een verkiezing was, maar niet waarvoor.	22.89%	171
▼ Nee, ik wist niet dat er een verkiezing was, ik hoorde dat pas achteraf.	8.17%	61
▼ Nee, ik wist niet dat er een verkiezing was, ik hoor dit nu voor het eerst.	6.56%	49
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor de Tweede Kamer.	0.00%	0
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor het Kiescollege.	0.00%	0
▼ Ja, ik wist wel dat er verkiezingen waren, maar niet waarvoor.	0.00%	0
TOTAL		747

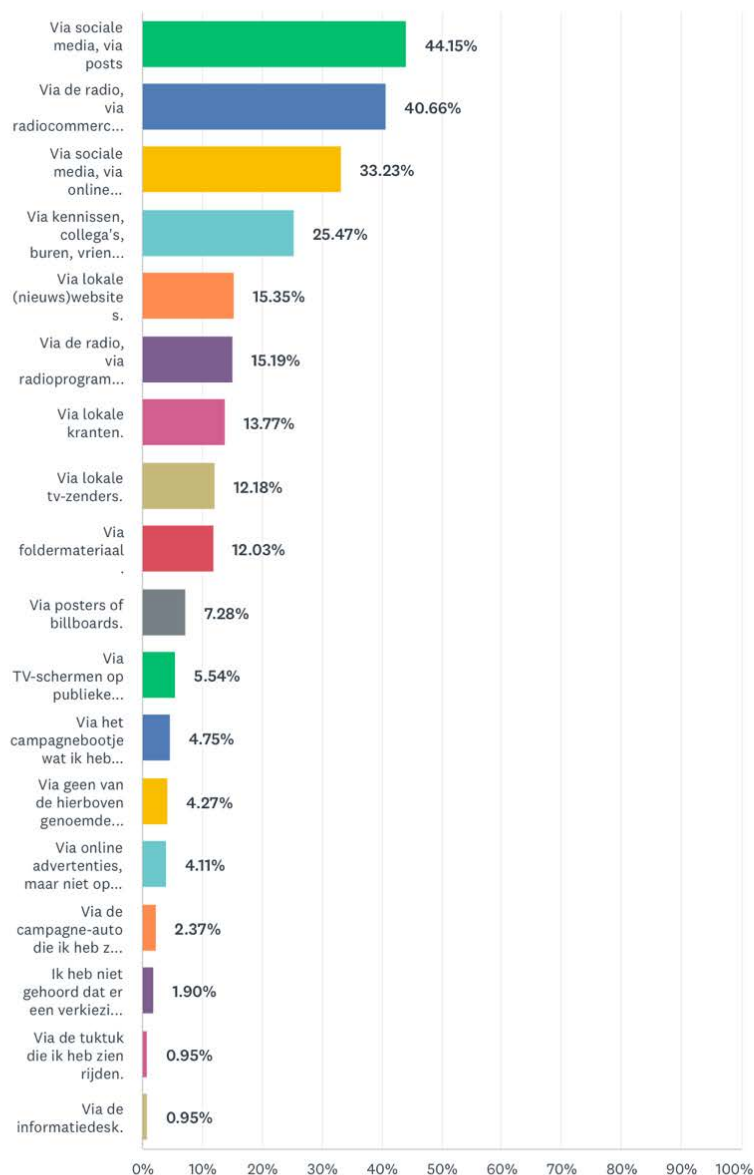
We zien dat veruit de meeste respondenten, 85%, wist dat er een verkiezing was op 6 juni 2024. Daarvan wist 62% dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement die dag, zij wisten dus ook voor welk orgaan er een verkiezing was. 23% wist niet voor welk orgaan er een verkiezing was, en 15% wist helemaal niet dat er een verkiezing was die dag.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 2

'Via welke mediakanalen heeft u informatie ontvangen over deze verkiezing?'

Via welke informatie- of mediakanalen bent u op de hoogte gebracht van het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 632 Skipped: 150

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Via sociale media, via posts	44.15%	279
▼ Via de radio, via radiocommercials.	40.66%	257
▼ Via sociale media, via online advertenties	33.23%	210
▼ Via kennissen, collega's, buren, vrienden of familie.	25.47%	161
▼ Via lokale (nieuws)websites.	15.35%	97
▼ Via de radio, via radioprogramma's met interviews of talkshows.	15.19%	96
▼ Via lokale kranten.	13.77%	87
▼ Via lokale tv-zenders.	12.18%	77
▼ Via foldermateriaal.	12.03%	76
▼ Via posters of billboards.	7.28%	46
▼ Via TV-schermen op publieke plaatsen, zoals in de supermarkt.	5.54%	35
▼ Via het campagnebootje wat ik heb gezien langs de weg.	4.75%	30
▼ Via geen van de hierboven genoemde informatie- of mediakanalen.	4.27%	27
▼ Via online advertenties, maar niet op sociale media.	4.11%	26
▼ Via de campagne-auto die ik heb zien rijden.	2.37%	15
▼ Ik heb niet gehoord dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement.	1.90%	12
▼ Via de tuktuk die ik heb zien rijden.	0.95%	6
▼ Via de informatiedesk.	0.95%	6
Total Respondents: 632		

We zien dat de meeste respondenten informatie hebben ontvangen via socialmediaberichten van RCN, namelijk 44%. 33% van de respondenten heeft informatie ontvangen via online advertenties op social media.

De radiocommercials van RCN hebben 41% van de respondenten bereikt. Via radioprogramma's zijn 15% van de respondenten bereikt.

Daarmee zien we dat de social media-uitingen van RCN het grootste bereik hadden. Met de radiocommercials daaropvolgend.

De lokale (nieuws)websites en radioprogramma's kwamen op 15%. De lokale kranten behaalden 14%.

96% van de respondenten heeft informatie ontvangen via één of meer van de bovenstaande kanalen. We kunnen concluderen dat bijna alle respondenten via één of meer van de bovenstaande kanalen zijn geïnformeerd over de verkiezing. 4% van de respondenten heeft helemaal geen informatie ontvangen over de verkiezing.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 3

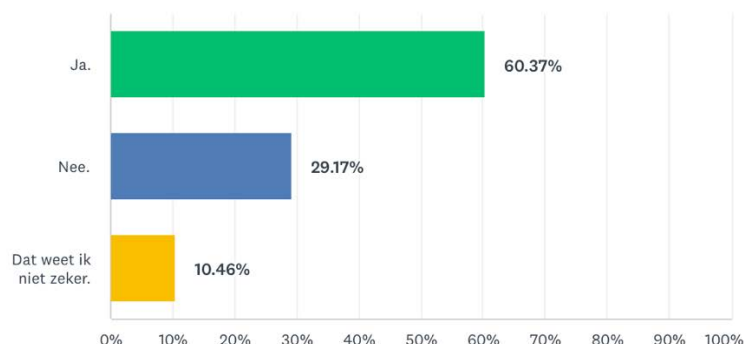
'Herkennt u deze uitingen? Hoe duidelijk vindt u deze uitingen? Wat is er goed en wat kan er beter?'

The collage features several pieces of campaign material:

- Top Left:** A poster with a diver underwater. Text: "A lot is at stake in the European Parliament Election. Vote on June 6th!".
- Top Middle:** A pink poster with text: "There is a lot at stake in the European Parliament Election on June 6th: Decisions must be made on social issues, the economy, and the environment. Europe may seem far away, but this election and decisions affect our islands. Get out and vote on June 6th."
- Top Right:** A photo of a smiling man with text: "I am going to vote, but how do I make a choice?"
- Middle Left:** A poster with a kite surfer and text: "Toerisme is belangrijk voor de economie van onze eilanden. De strategie van de EU... Meer weergeve".
- Middle Middle:** A green poster with text: "Kon nos ta manehá energia bèrdè riba nos isla? Parlamento Oropéo ta disidí si ta adaptá reglanan pa generá i uso di energia riba nos isla. Dor di vota, bo tambe ta disidí. Bai vota riba 6 di yùni."
- Middle Right:** A social media post from "Elections Caribbean Netherlands" with text: "A lot will be at stake during the European Parliament elections on the 6th of June. It is therefore, very important that you are properly informed before you vote. You can find the list of candidates and parties you can vote for on the kiesraad.nl website. You can use this information to find out which parties align with your interests. You can also find voting guides online which will help you make the decision! You can re-read all the information on the website."
- Bottom Left:** A poster with a woman's face and text: "Desishonnan tumá den Parlamento Oropéo tin impakto riba nos islanan."
- Bottom Middle:** A poster with a globe and text: "Paso maneha oropéo tin influensia riba BO islan."
- Bottom Right:** A poster with a hand holding a ballot and text: "Di Oropa pa Boneiru, mas serka ku bo ta pensa."
- Far Bottom Left:** A poster with a map of Europe and text: "6 juni De Europees Parlementsverkiezing. Europa lijkt misschien ver weg. Maar de toekomst van onze eilanden wordt beïnvloed door de Europese Raad."
- Far Bottom Middle:** A poster with text: "What you should do if you are unable to vote yourself. If you are unable to vote yourself because you are, for example, ill or on holiday abroad, you can ask somebody else to vote on your behalf. This is referred to as a proxy vote."
- Far Bottom Right:** A poster with text: "De EU zorgt ervoor dat onderwijs toegankelijk is en iedereen de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. Jij hebt een stem! Ga stemmen op 6 juni."

Herkent u de bovenstaande uitingen?

Answered: 545 Skipped: 237

ANSWER CHOICES	RESPONSES
Ja.	60.37% 329
Nee.	29.17% 159
Dat weet ik niet zeker.	10.46% 57
TOTAL	545

We kunnen concluderen dat de meeste respondenten, 60%, bekend zijn met de afbeeldingen/uitingen.

Hoe duidelijk vindt u deze uitingen?

Answered: 545 Skipped: 237

	TOTAAL NIET DUIDELIJK	NIET DUIDELIJK	NEUTRAAL	DUIDELIJK	ERG DUIDELIJK	TOTAL	WEIGHTED AVERAGE
☆	10.28% 56	15.60% 85	34.86% 190	28.07% 153	11.19% 61	545	3.14

De respondenten beoordelen de hierboven getoonde uitingen, gemiddeld met 3,1 van de 5 sterren. 28% vindt de uitingen duidelijk en 11% erg duidelijk. 26% vindt de uitingen niet, of totaal niet duidelijk.

Wat is er goed en wat kan er beter?

Answered: 268 Skipped: 514

RESPONSES (268)

WORD CLOUD

TAGS (0)

Showing 268 responses

E mensahe por ta duidelijk i komprendibel. Ora ku mi lesa mi no sa ta tokante di kiko nan kièrmèn.

16/07/2024 08:50

[View respondent's answers](#) [Add tags](#)

Need to know what happens locally with the EU

15/07/2024 10:26

[View respondent's answers](#) [Add tags](#)

Tbt bon pero porta falta di mas informashon

14/07/2024 11:52

[View respondent's answers](#) [Add tags](#)

Semper tur kos por mihó

14/07/2024 11:35

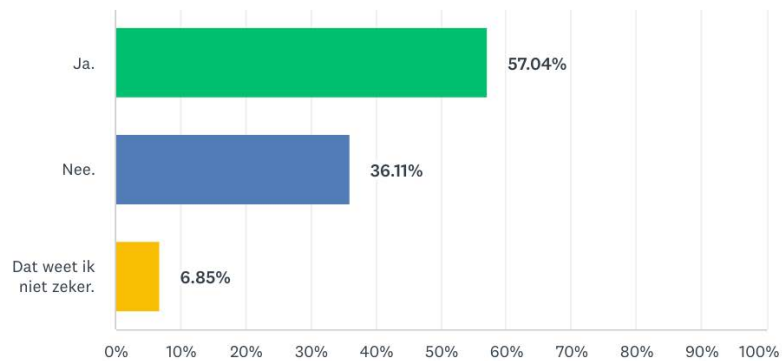
[View respondent's answers](#) [Add tags](#)

De respondenten hebben vaak gereageerd op de open vragen. We vroegen ze wat er al goed was, en wat er beter kan aan de getoonde uitingen.

In de hoofdstukken met de resultaten per eiland geven we een deel van de plus- en verbeterpunten weer. In de bijlage met de onderzoeksdata per eiland vindt u alle reacties op de open vragen terug in de taal waarin ze gegeven zijn.

Herkent u de onderstaande video?

Answered: 540 Skipped: 242

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja.	57.04%	308
▼ Nee.	36.11%	195
▼ Dat weet ik niet zeker.	6.85%	37
TOTAL		540

We kunnen concluderen dat de meeste respondenten, 57%, bekend zijn met de video.

Hoe duidelijk vindt u deze video?

Answered: 545 Skipped: 237

4★
average rating

	TOTAAL NIET DUIDELIJK	NIET DUIDELIJK	NEUTRAAL	DUIDELIJK	ERG DUIDELIJK	TOTAL	WEIGHTED AVERAGE
★	5.87% 32	6.61% 36	31.01% 169	35.96% 196	20.55% 112	545	3.59

De respondenten beoordelen de hierboven getoonde uitingen, gemiddeld met 3,6 van de 5 sterren. 28% vindt de uitingen duidelijk en 11% erg duidelijk. 26% vindt de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

Wat is er goed en wat kan er beter?

Answered: 219 Skipped: 563

RESPONSES (219) WORD CLOUD TAGS (0)

Q Search Responses

? Filter: by tag ▼

Showing 219 responses

Semper tur kos por mihó

14/07/2024 11:35

[View respondent's answers](#) [Add tags ▼](#)

Ehemeplenkonkreto di e influensha. Kua ta r kambio ku a logra

14/07/2024 03:55

[View respondent's answers](#) [Add tags ▼](#)

Mas spesifiko posibel

14/07/2024 03:19

[View respondent's answers](#) [Add tags ▼](#)

Lokual ku ta bon ta ku nos por wak mesora ku tin un votashon lo tuma Luga fecha no ta kompletamente duidelijk i tampoko kon un hende mester vota... Importange tambe ta nos no sa mes pa Ken tur por vota i kiko nan meta nan ta pa ku e isla nan ki tambe ta pertenesa Na Hulanda

13/07/2024 05:58

[View respondent's answers](#) [Add tags ▼](#)

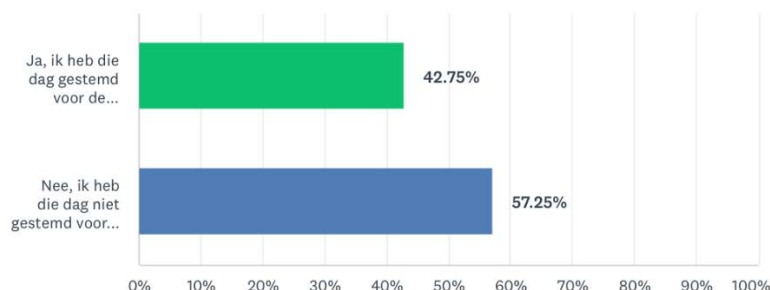
In de hoofdstukken met de resultaten per eiland geven we een deel van de plus- en verbeterpunten weer. In de bijlage met de onderzoeksdata per eiland vindt u alle reacties op de open vragen terug in de taal waarin ze gegeven zijn.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4

'Heeft u gestemd?

Heeft u op donderdag 6 juni gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement?

Answered: 538 Skipped: 244

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ja, ik heb die dag gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement.	42.75% 230
▼ Nee, ik heb die dag niet gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement.	57.25% 308
TOTAL	538

We zien dat bijna 60% van de respondenten in Caribisch Nederland niet is gaan stemmen op 6 juni. De daadwerkelijke opkomst lag fors lager, slechts 12,05% van de inwoners heeft gestemd die dag.

Het opkomstpercentage in Europees Nederland was 46% bij deze verkiezing.

Het opkomstpercentage was 9,85% op Sint Eustatius en 17,05% op Saba, op Bonaire ging 12,03% naar de stembus. Caribisch Nederland komt daarmee uit op een opkomst van 12,05% in 2024.

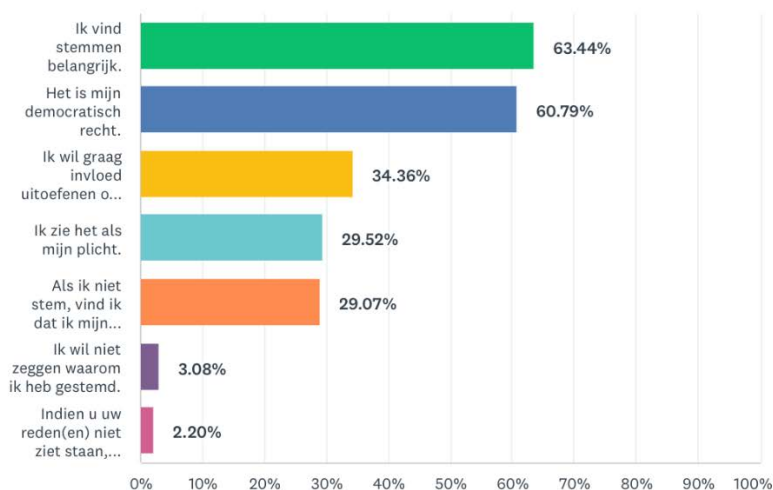
In 2019 was de opkomst op Sint Eustatius 8,55%, op Saba 12,44%, en op Bonaire ging 12,20% naar de stembus. De gemiddelde opkomst in 2019 was 11,78%. We zien dus dat de opkomst is gestegen met 0,27% op de drie eilanden samen, binnen Caribisch Nederland.

Bron: Website Kiesraad.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4a 'Zo ja, waarom wel?'

Wat is de reden dat u wel heeft gestemd voor de Europees
Parlementsverkiezing (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 227 Skipped: 555

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik vind stemmen belangrijk.	63.44% 144
▼ Het is mijn democratisch recht.	60.79% 138
▼ Ik wil graag invloed uitoefenen op de samenstelling van het Europees Parlement.	34.36% 78
▼ Ik zie het als mijn plicht.	29.52% 67
▼ Als ik niet stem, vind ik dat ik mijn recht van spreken verlies.	29.07% 66
▼ Ik wil niet zeggen waarom ik heb gestemd.	3.08% 7
▼ Indien u uw reden(en) niet ziet staan, kunt u dan hieronder aangeven waarom u wel gestemd heeft? Responses	2.20% 5
Total Respondents: 227	

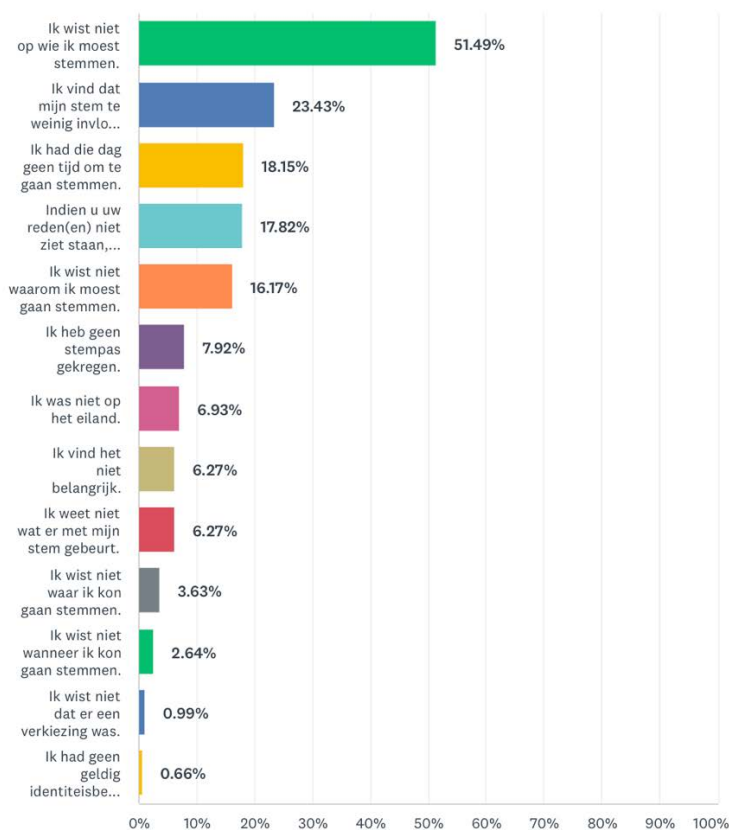
We zien dat de belangrijkste redenen om te gaan stemmen zijn met 63% 'Ik vind stemmen belangrijk' en met 61% 'Het is mijn democratisch recht'. 34% van de respondenten wil graag invloed uitoefenen op de samenstelling van het Europees Parlement.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4b

'Zo nee, waarom niet?'

Wat is de reden dat u niet heeft gestemd voor de Europees Parlementsverkiezing? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 303 Skipped: 479

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik wist niet op wie ik moest stemmen.	51.49% 156
▼ Ik vind dat mijn stem te weinig invloed heeft.	23.43% 71
▼ Ik had die dag geen tijd om te gaan stemmen.	18.15% 55
▼ Indien u uw reden(en) niet ziet staan, kunt u dan hieronder aangeven waarom u niet gestemd heeft? Responses	17.82% 54
▼ Ik wist niet waarom ik moest gaan stemmen.	16.17% 49
▼ Ik heb geen stempas gekregen.	7.92% 24
▼ Ik was niet op het eiland.	6.93% 21
▼ Ik vind het niet belangrijk.	6.27% 19
▼ Ik weet niet wat er met mijn stem gebeurt.	6.27% 19
▼ Ik wist niet waar ik kon gaan stemmen.	3.63% 11
▼ Ik wist niet wanneer ik kon gaan stemmen.	2.64% 8
▼ Ik wist niet dat er een verkiezing was.	0.99% 3
▼ Ik had geen geldig identiteisbewijs.	0.66% 2
Total Respondents: 303	

We zien dat 51% van de respondenten niet wist op wie zij moesten stemmen. 23% gaf aan dat ze vinden dat hun stem te weinig invloed heeft. 16% gaf aan dat zij niet wisten waarom ze moesten gaan stemmen.

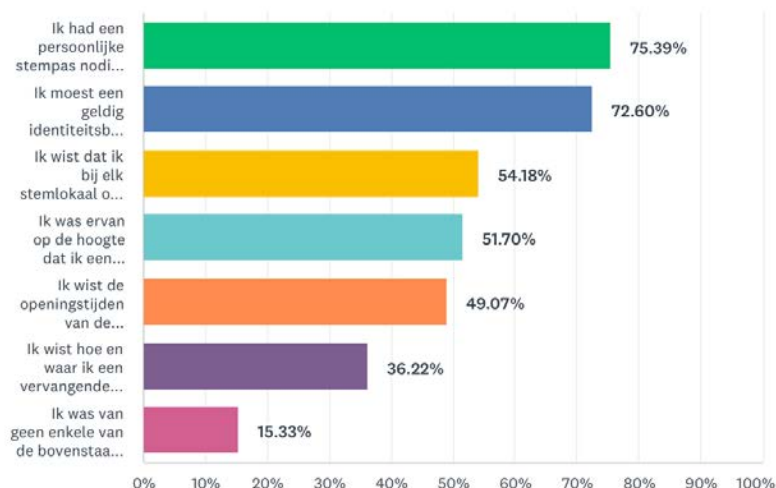

Antwoord op deelonderzoeksvraag 5

'Was u bekend met de stemregels?'

Van welke van de onderstaande stemregels was u op de hoogte vóór de verkiezing van 6 juni 2024? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 646 Skipped: 136

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik had een persoonlijke stempas nodig om te stemmen.	75.39% 487
▼ Ik moest een geldig identiteitsbewijs meenemen om te stemmen.	72.60% 469
▼ Ik wist dat ik bij elk stemlokaal op mijn eiland kon stemmen (indien er meerdere stemlokalen waren).	54.18% 350
▼ Ik was ervan op de hoogte dat ik een volmacht kon geven of ontvangen.	51.70% 334
▼ Ik wist de openingstijden van de stemlokalen.	49.07% 317
▼ Ik wist hoe en waar ik een vervangende stempas aan kon vragen.	36.22% 234
▼ Ik was van geen enkele van de bovenstaande stemregels op de hoogte.	15.33% 99
Total Respondents: 646	

De meeste respondenten zijn goed op de hoogte van de stemregels. De bekendste zijn de regels omtrent het meenemen van de stempas, en een geldig identiteitsbewijs. Het geven of ontvangen van een volmacht is ook een bekende stemregel. Ook was een grote groep respondenten, namelijk 54%, op de hoogte dat er bij meerdere stemlokalen op het eiland gestemd kon worden.

Bijna de helft, 49% is bekend met de openingstijden van de stemlokalen.

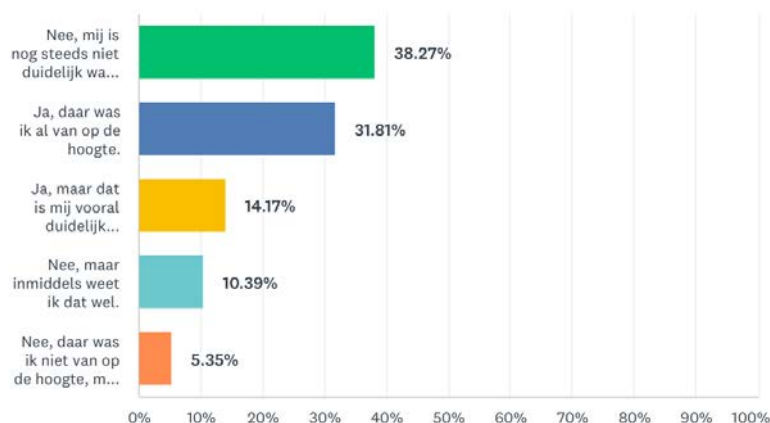
Slechts, 36% van de respondenten wist hoe zij een vervangende stempas konden aanvragen, en 15% van de respondenten was van geen enkele stemregel op de hoogte.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 6

'Weet u wat de functie en taken zijn van het Europees Parlement?'

Was u vóór de verkiezing van het Europees Parlement op donderdag 6 juni, op de hoogte van de functie en taken van het Europees Parlement?

Answered: 635 Skipped: 147

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Nee, mij is nog steeds niet duidelijk wat hun rol is.	38.27% 243
▼ Ja, daar was ik al van op de hoogte.	31.81% 202
▼ Ja, maar dat is mij vooral duidelijk geworden in de periode vóór de verkiezing, door de informatie hierover die ik heb ontvangen via diverse informatie- en mediakanalen.	14.17% 90
▼ Nee, maar inmiddels weet ik dat wel.	10.39% 66
▼ Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar dat is mij op de dag van de verkiezing duidelijk geworden.	5.35% 34
TOTAL	635

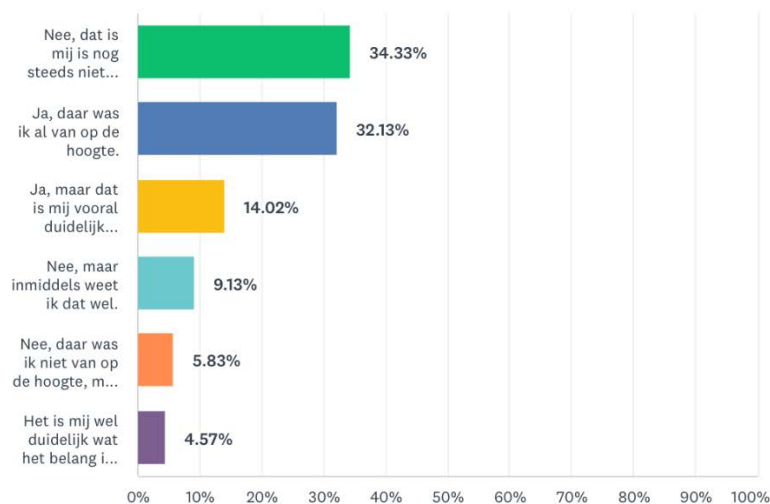
We zien dat slechts 46% van de respondenten op de hoogte is van de taken en bevoegdheden van het Europees Parlement. 14% van deze groep is daarvan op de hoogte gebracht via de voorlichtingscampagne van RCN. We zien echter dat het voor ruim 38% van de respondenten nog steeds niet duidelijk is wat de rol van het Europees Parlement is.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 7

'Kent u het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement?'

Was u vóór de verkiezing op donderdag 6 juni op de hoogte van het belang van deze verkiezing?

Answered: 635 Skipped: 147

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Nee, dat is mij is nog steeds niet duidelijk.	34.33% 218
▼ Ja, daar was ik al van op de hoogte.	32.13% 204
▼ Ja, maar dat is mij vooral duidelijk geworden in de periode vóór de verkiezing, door de informatie hierover die ik heb ontvangen via diverse informatie- en mediakanalen.	14.02% 89
▼ Nee, maar inmiddels weet ik dat wel.	9.13% 58
▼ Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar dat is mij op de dag van de verkiezing duidelijk geworden.	5.83% 37
▼ Het is mij wel duidelijk wat het belang is, maar ik vond het niet belangrijk genoeg om te gaan stemmen.	4.57% 29
TOTAL	635

32 % van de respondenten was al op de hoogte van het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement. 14% heeft informatie over het belang van de verkiezing gekregen via de voorlichtingscampagne van RCN. Voor 34% is het nog steeds niet duidelijk.

We gaan nu door met de resultaten per eiland.

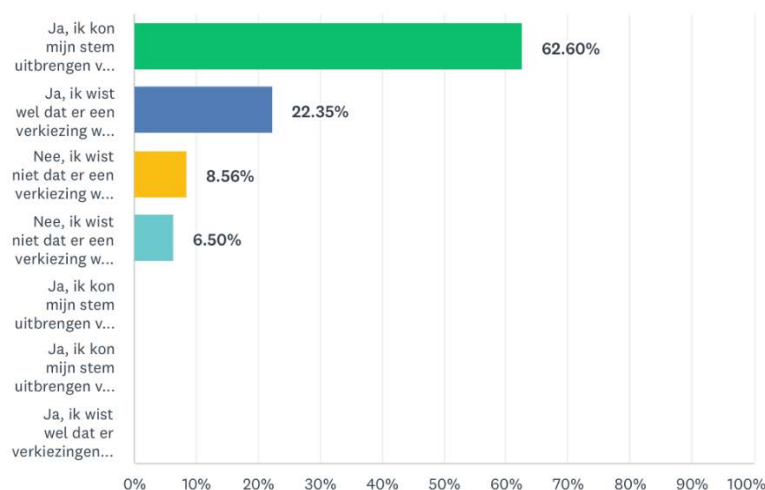
6. Onderzoeksresultaten per deelvraag Bonaire

Antwoord op deelonderzoeksvraag 1, Bonaire

'Was u bekend met het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en waarvoor?'

Wist u dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was en waarvoor?

Answered: 631 Skipped: 26

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor het Europees Parlement.	62.60%	395
▼ Ja, ik wist wel dat er een verkiezing was, maar niet waarvoor.	22.35%	141
▼ Nee, ik wist niet dat er een verkiezing was, ik hoorde dat pas achteraf.	8.56%	54
▼ Nee, ik wist niet dat er een verkiezing was, ik hoor dit nu voor het eerst.	6.50%	41
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor de Tweede Kamer.	0.00%	0
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor het Kiescollege.	0.00%	0
▼ Ja, ik wist wel dat er verkiezingen waren, maar niet waarvoor.	0.00%	0
TOTAL		631

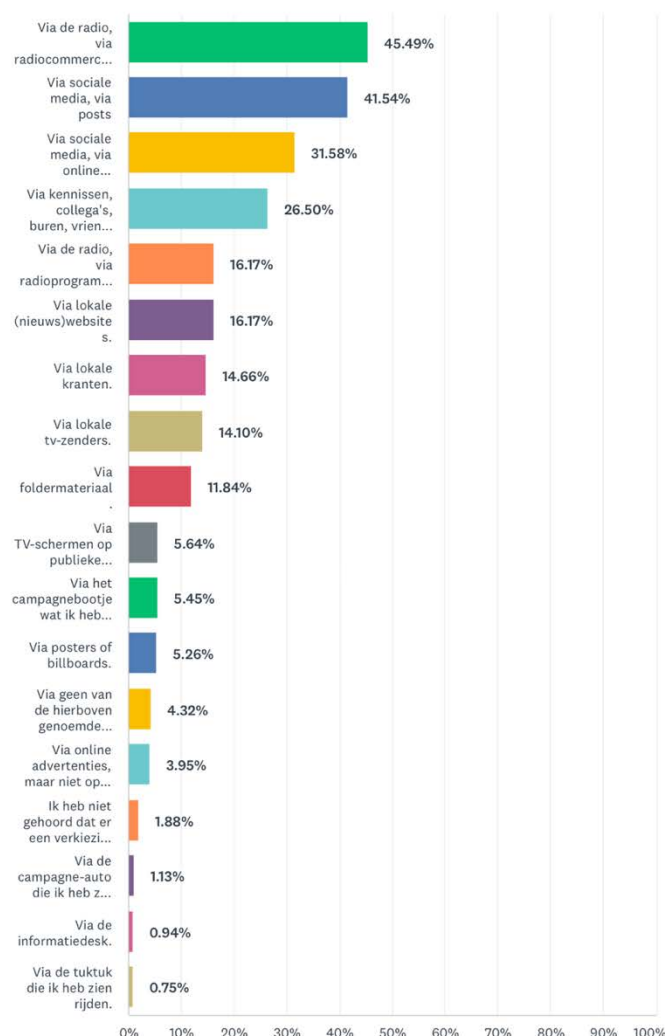
We zien dat veruit de meeste respondenten op Bonaire, 85%, wist dat er een verkiezing was op 6 juni 2024. 63% was ervan op de hoogte dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement die dag, zij wisten dus ook voor welk orgaan. 23% wist niet voor welk orgaan er een verkiezing was. 15% wist helemaal niet dat er een verkiezing was die dag.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 2, Bonaire

'Via welke mediakanalen heeft u informatie ontvangen over deze verkiezing?'

Via welke informatie- of mediakanalen bent u op de hoogte gebracht van het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 532 Skipped: 125

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Via de radio, via radiocommercials.	45.49%	242
▼ Via sociale media, via posts	41.54%	221
▼ Via sociale media, via online advertenties	31.58%	168
▼ Via kennissen, collega's, buren, vrienden of familie.	26.50%	141
▼ Via de radio, via radioprogramma's met interviews of talkshows.	16.17%	86
▼ Via lokale (nieuws)websites.	16.17%	86
▼ Via lokale kranten.	14.66%	78
▼ Via lokale tv-zenders.	14.10%	75
▼ Via foldermateriaal.	11.84%	63
▼ Via TV-schermen op publieke plaatsen, zoals in de supermarkt.	5.64%	30
▼ Via het campagnebootje wat ik heb gezien langs de weg.	5.45%	29
▼ Via posters of billboards.	5.26%	28
▼ Via geen van de hierboven genoemde informatie- of mediakanalen.	4.32%	23
▼ Via online advertenties, maar niet op sociale media.	3.95%	21
▼ Ik heb niet gehoord dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement.	1.88%	10
▼ Via de campagne-auto die ik heb zien rijden.	1.13%	6
▼ Via de informatiedesk.	0.94%	5
▼ Via de tuktuk die ik heb zien rijden.	0.75%	4
Total Respondents: 532		

We kunnen zien dat de meeste respondenten op Bonaire informatie hebben ontvangen via radiocommercials, namelijk 46%. Via radioprogramma's zijn 16% van de respondenten bereikt.

Via socialmediaposts is 42% bereikt. 32% van de respondenten hebben informatie ontvangen via een onlineadvertentie op social media.

Daarmee zien we dat de radiocommercials van RCN het grootste bereik hadden op Bonaire. Met de socialmediaposts als het op een na beste mediakanaal.

De lokale (nieuws)websites, radioprogramma's en lokale kranten behaalden ieder 14% tot 16% van de respondenten.

Het laagste bereik valt toe te schrijven aan de nieuw geïntroduceerde campagne-items, zoals de tuktuk, informatiedesk en campagne-auto. Deze middelen hebben vrijwel geen enkele respondent bereikt.

96% van de respondenten heeft informatie ontvangen via één of meer van de bovenstaande kanalen, en slechts 4% van de respondenten heeft helemaal geen informatie ontvangen over de verkiezing.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 3, Bonaire

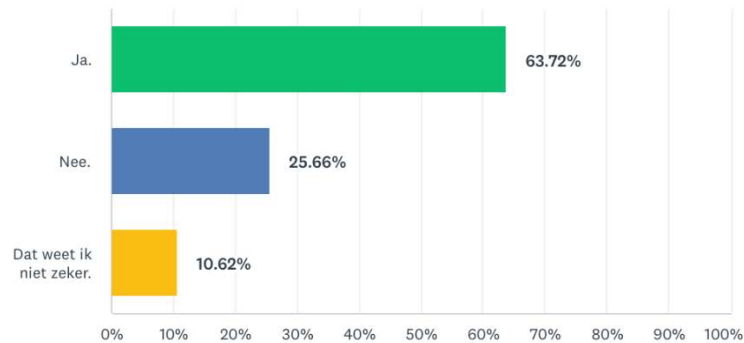
'Herkennt u de bovenstaande uitingen? Hoe duidelijk vindt u deze uitingen? Wat is er goed en wat kan er beter?'

The collage consists of several distinct pieces of campaign material:

- Top Left:** A poster featuring a diver underwater. Text: "A lot is at stake in the European Parliament Election, Vote on June 6th!".
- Top Middle:** A pink poster with the text: "There is a lot at stake in the European Parliament Election on June 6th: Decisions must be made on social issues, the economy, and the environment. Europe may seem far away, but this election and decisions affect our islands. Get out and vote on June 6th."
- Top Right:** A poster with a smiling man. Text: "I am going to vote, but how do I make a choice?"
- Middle Left:** A poster with a kite surfer. Text: "Kon nos ta manehá energia bèrdè riba nos isla? Parlamento Oropéo ta disidí si ta adaptá reglanan pa generá i uso di energia riba nos isla. Dor di vota, bo tambe ta disidí. Bai vota riba 6 di yùni."
- Middle Right:** A social media post from "Elections Caribbean Netherlands" dated yesterday at 4:02 PM. It discusses the importance of being informed before voting and mentions the kiesraad.nl website.
- Bottom Left:** A poster with a woman's face. Text: "Desishonnan tumá den Parlamento Oropéo tin impakto riba nos islanan."
- Bottom Middle-Left:** A graphic with a globe and the text: "Paso maneho oropéo tin influensia riba BO isla!"
- Bottom Middle-Right:** A grid of small images representing various topics like Technology, Tourism, Signposts, Mobility, Play, Water, Safety, Energy, Environment, Climate, and Quality of Life.
- Bottom Right (Top):** A graphic with a hand holding a ballot. Text: "Di Oropa pa Boneiru, mas serka ku bo ta pensa."
- Bottom Right (Middle):** A graphic with a hand holding a ballot. Text: "Hoe gaan we om met groene energie op ons eiland? Het Europees Parlement beslist of er aangepaste regels komen voor het opwekken en gebruik van energie op ons eiland. Door te stemmen, beslis jij mee!"
- Bottom Right (Bottom):** A pink poster. Text: "De EU zorgt ervoor dat onderwijs toegankelijk is en iedereen de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. Jij hebt een stem! Ga stemmen op 6 juni."
- Far Left:** A graphic with a map of the Caribbean Netherlands. Text: "6 juni De Europees Parlementsverkiezing".
- Far Bottom Left:** A graphic with the text: "Europa lijkt misschien ver weg. Maar de toekomst van onze eilanden wordt beïnvloed door de Europese verkiezingen van 6 juni."

Herkent u de bovenstaande uitingen?

Answered: 452 Skipped: 205

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja.	63.72%	288
▼ Nee.	25.66%	116
▼ Dat weet ik niet zeker.	10.62%	48
TOTAL		452

We kunnen zien dat de meeste respondenten, 64%, bekend zijn met de afbeeldingen/uitingen.

Hoe duidelijk vindt u deze uitingen?

Answered: 452 Skipped: 205

	TOTAAL NIET DUIDELIJK	NIET DUIDELIJK	NEUTRAAL	DUIDELIJK	ERG DUIDELIJK	TOTAL	WEIGHTED AVERAGE
▼ ☆	9.29% 42	14.38% 65	34.51% 156	29.65% 134	12.17% 55	452	3.21

De respondenten op Bonaire beoordelen de hierboven getoonde uitingen, gemiddeld met 3,2 van de 5 sterren. 30% vindt de uitingen duidelijk en 12% erg duidelijk. 23% vindt de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

Enkele opvallende quotes op Bonaire

De respondenten hebben vaak antwoord gegeven op de (niet verplichte) open vraag wat er goed is, of wat er beter kan aan de getoonde uitingen. We quotes zijn letterlijk en niet voorzien van een spellingscorrectie. Een deel van de antwoorden is wel vertaald vanuit het Papiamentu.

We geven hieronder enkele reacties en verbeterpunten weer. In de bijlage met de onderzoek data per eiland vindt u alle reacties terug.

'De boodschap mag duidelijk en begrijpelijk zijn. Als ik lees, weet ik niet wat ze bedoelen.'

'Ik denk dat ze meer informatie hadden moeten plaatsen, zodat als we stemmen, wat dit voor ons van de BES-eilanden betekent.'

'Toerisme is belangrijk. oke... Maar hoe en waarom? Het is heel algemeen.'

'Meer informatie om de bevolking van Bonaire bewust te maken van het stemmen'

'Misschien een beschrijving van de verschillende partijen en hun ideeën? Het is zowieso al lastig om te kiezen. Een infopunt dat laagdrempelig is en toegankelijk voor mensen, in Papiamentu.'

'De relatie Europees Parlement en Bonaire is niet duidelijk.' 'Het belang van de EU komt niet tot uitdrukking'

'Meer informatie over de parlement en de kandidaten, tijdens de verkiezing maar ook wanneer er geen verkiezingen zijn.'

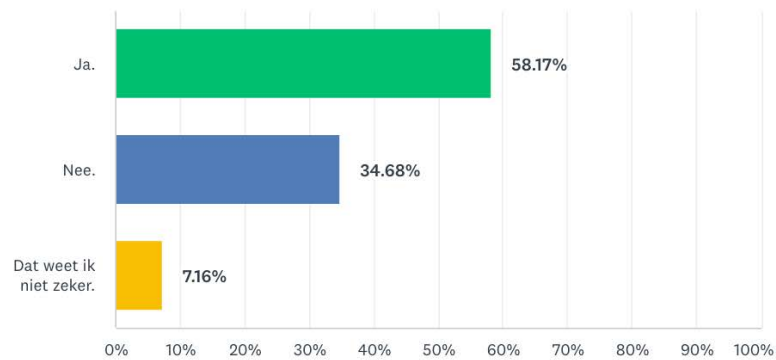
'De tekst sla je bijna over. Je kijkt alleen maar naar de foto.' 'Hebben een te veel toeristische uitstraling! Dus neutraler en minder drukke uitstraling maken'

'Erg duidelijk. De foto rechts onderin maakt het iets officiëler waardoor het sneller mijn persoonlijke aandacht trekt.'

'Goed dat men erop geattendeerd wordt dat er verkiezingen zijn voor het Europese parlement. Meer voorlichting over de werkwijze en structuur van het parlement is wenselijk.'

Herkent u de onderstaande video?

Answered: 447 Skipped: 210

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja.	58.17%	260
▼ Nee.	34.68%	155
▼ Dat weet ik niet zeker.	7.16%	32
TOTAL		447

We kunnen concluderen dat de meeste respondenten, 58%, bekend zijn met de video.

Hoe duidelijk vindt u deze video?

Answered: 545 Skipped: 237

4★
average rating

	TOTAAL NIET DUIDELIJK	NIET DUIDELIJK	NEUTRAAL	DUIDELIJK	ERG DUIDELIJK	TOTAL	WEIGHTED AVERAGE
★	5.87% 32	6.61% 36	31.01% 169	35.96% 196	20.55% 112	545	3.59

De respondenten op Bonaire beoordelen de hierboven getoonde video, gemiddeld met 3,6 van de 5 sterren. 36% vindt de uitingen duidelijk en 21% erg duidelijk. 13% vindt de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

Enkele opvallende quotes op Bonaire

Onderstaande reacties zijn vertaald vanuit het Papiamentu.

'Wat goed is, is dat we meteen kunnen zien dat er gestemd kan worden. Datum is niet helemaal duidelijk en hoe iemand moet stemmen... Belangrijk is ook dat we niet eens weten op wie we allemaal kunnen stemmen en wat hun doelen zijn voor de eilanden die ook bij Nederland horen'

'Hoe bereik je de mensenn die niet naar het nieuws kijken of op het internet surfen?'

'Geef meer informatie over de mensen waarop gestemd kan worden en wat hun visie is op Caribisch Nederland.'

'De video is eenvoudig en geeft je alle benodigde informatie.'

'Erg goed! Maar breng meer informatie over de partijen en waar zij voor staan, op een niveau dat iedereen kan begrijpen.'

'Er kan veel beter worden uitgelegd wat al deze onderwerpen met onze eilanden te maken hebben.'

'Opnieuw geeft het informatie over hoe je moet stemmen, maar niet welke partij er is of waarom elke partij daarvoor staat. Het verschil bij lokale verkiezingen wordt aangegeven door waar elke partij voor staat.'

'De video is voor iedereen super duidelijk. Houd er rekening mee dat ouderen geen sociale media of Facebook hebben en dat sommige mensen geen tv of elektriciteit hebben. Het zou dus geweldig zijn om in alle buurtcentra een informatieavond te organiseren waarvan we zelfs deze video zouden kunnen doorgeven, zodat zij het belang van stemmen kunnen zien en ook begrijpen hoe ze dat moeten doen. Informatie kan ook via de post aan iedereen worden doorgegeven, aangezien alle adressen via de post kunnen worden doorgegeven en waar iedereen een deel ervan kan doorgeven. En zo bereikt de boodschap ons allemaal.'

'De stem is goed en duidelijk, ook de steminstructie is goed. Maar het motivatiegedeelte vind ik niet goed, omdat de relevantie van de EU in mijn dagelijks leven niet op een concrete manier naar voren wordt gebracht.'

'Er worden zaken benoemd waar de EU geen rol in speelt. Te weinig specifiek wat de EU voor het dagelijks leven kan betekenen.'

'Algemeen goed. Maar noem voorbeeld concreet wat Europa bijv. Afgelopen jaren voor ons heeft bepaald, zodat ik weet waar ik wel of niet eens mee ben, en dan ook wil gaan stemmen.'

'Hij is goed.'

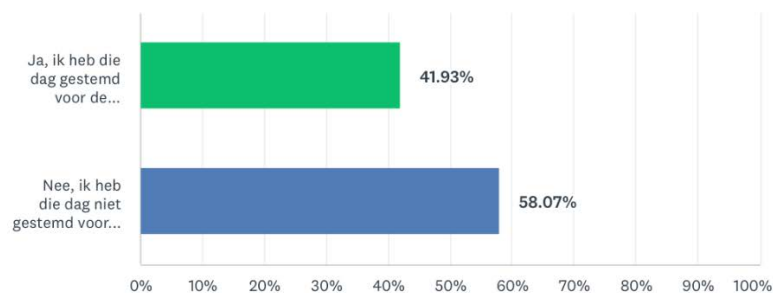
'Erg duidelijk!'

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4, Bonaire

'Heeft u gestemd?'

Heeft u op donderdag 6 juni gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement?

Answered: 446 Skipped: 211

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja, ik heb die dag gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement.	41.93%	187
▼ Nee, ik heb die dag niet gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement.	58.07%	259
TOTAL		446

We zien dat 58% van de respondenten op Bonaire niet is gaan stemmen op 6 juni. De daadwerkelijke opkomst lag fors lager, slechts 12% van de inwoners heeft gestemd die dag.

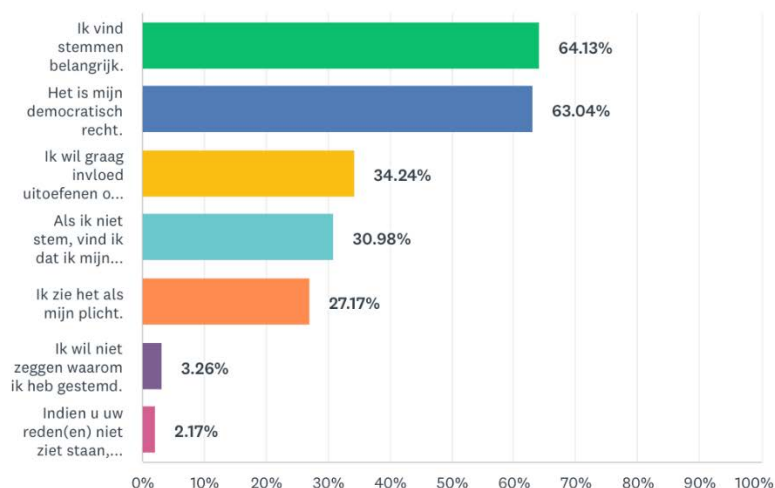
Het opkomstpercentage in Europees Nederland was 46% bij deze verkiezing.

In 2019 ging 12,2% op Bonaire naar de stembus voor de verkiezing voor het Europees Parlement. Caribisch Nederland kwam daarmee uit op een opkomstpercentage van 11,78%, in 2019.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4a, Bonaire 'Zo ja, waarom wel?'

Wat is de reden dat u wel heeft gestemd voor de Europees
Parlementsverkiezing (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 184 Skipped: 473

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik vind stemmen belangrijk.	64.13% 118
▼ Het is mijn democratisch recht.	63.04% 116
▼ Ik wil graag invloed uitoefenen op de samenstelling van het Europees Parlement.	34.24% 63
▼ Als ik niet stem, vind ik dat ik mijn recht van spreken verlies.	30.98% 57
▼ Ik zie het als mijn plicht.	27.17% 50
▼ Ik wil niet zeggen waarom ik heb gestemd.	3.26% 6
▼ Indien u uw reden(en) niet ziet staan, kunt u dan hieronder aangeven waarom u wel gestemd heeft? Responses	2.17% 4
Total Respondents: 184	

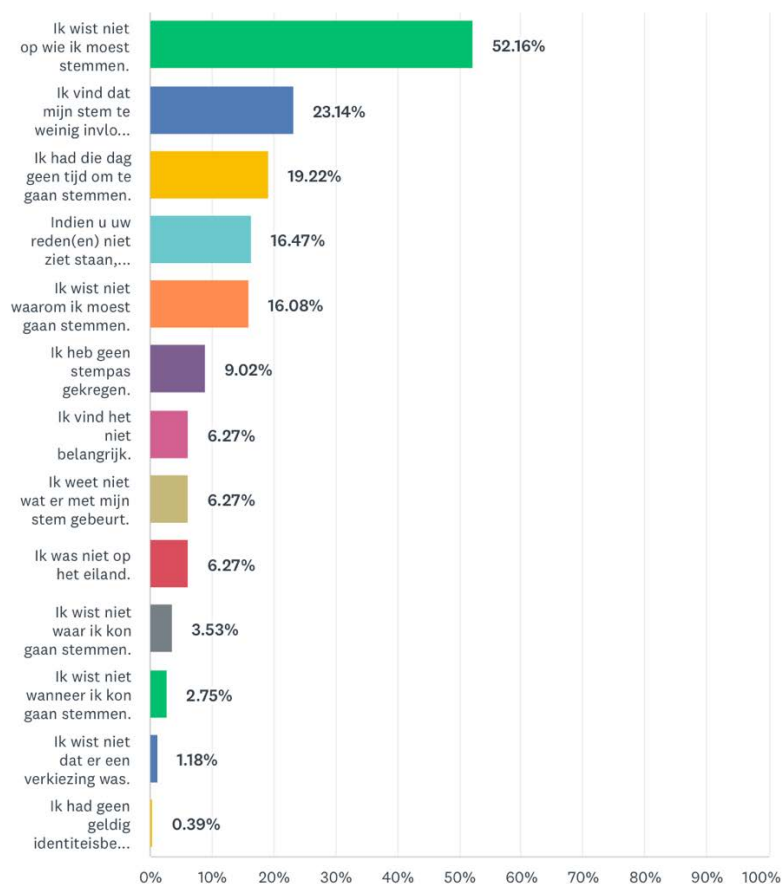
Op Bonaire zien we dat de belangrijkste redenen om te gaan stemmen zijn 'Ik vind stemmen belangrijk' (64%) en 'Het is mijn democratisch recht' (63%). Als derde wordt benoemd dat mensen graag invloed uitoefenen op de samenstelling van het Europees Parlement (34%).

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4b, Bonaire

'Zo nee, waarom niet?'

Wat is de reden dat u niet heeft gestemd voor de Europees Parlementsverkiezing? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 255 Skipped: 402

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik wist niet op wie ik moest stemmen.	52.16% 133
▼ Ik vind dat mijn stem te weinig invloed heeft.	23.14% 59
▼ Ik had die dag geen tijd om te gaan stemmen.	19.22% 49
▼ Indien u uw reden(en) niet ziet staan, kunt u dan hieronder aangeven waarom u niet gestemd heeft?	Responses 16.47% 42
▼ Ik wist niet waarom ik moest gaan stemmen.	16.08% 41
▼ Ik heb geen stempas gekregen.	9.02% 23
▼ Ik vind het niet belangrijk.	6.27% 16
▼ Ik weet niet wat er met mijn stem gebeurt.	6.27% 16
▼ Ik was niet op het eiland.	6.27% 16
▼ Ik wist niet waar ik kon gaan stemmen.	3.53% 9
▼ Ik wist niet wanneer ik kon gaan stemmen.	2.75% 7
▼ Ik wist niet dat er een verkiezing was.	1.18% 3
▼ Ik had geen geldig identiteitsbewijs.	0.39% 1
Total Respondents: 255	

We zien dat 52% van de respondenten op Bonaire die niet zijn gaan stemmen niet wist op wie zij moesten gaan stemmen. 23% gaf aan dat zijn of haar stem te weinig invloed heeft. 19% van de respondenten dat er die dag geen tijd was om te gaan stemmen. 16% gaf aan dat zij niet wisten waarom ze moesten gaan stemmen.

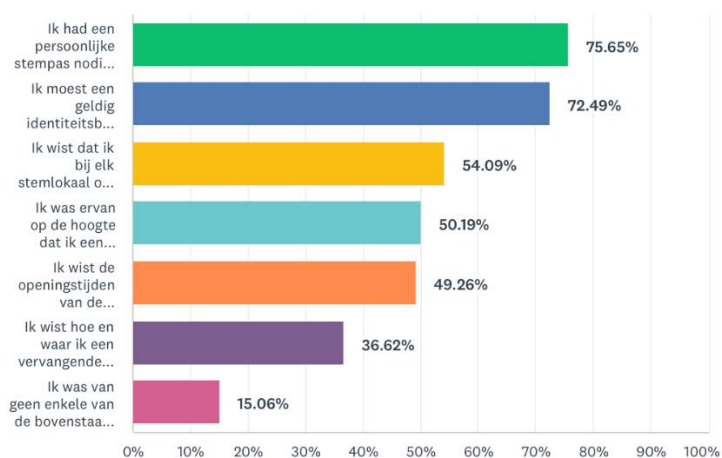
Hier liggen kansen voor RCN om meer mensen over te halen om te gaan stemmen.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 5, Bonaire

'Was u bekend met de stemregels?'

Van welke van de onderstaande stemregels was u op de hoogte vóór de verkiezing van 6 juni 2024? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 538 Skipped: 119

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik had een persoonlijke stempas nodig om te stemmen.	75.65% 407
▼ Ik moest een geldig identiteitsbewijs meenemen om te stemmen.	72.49% 390
▼ Ik wist dat ik bij elk stemlokaal op mijn eiland kon stemmen (indien er meerdere stemlokalen waren).	54.09% 291
▼ Ik was ervan op de hoogte dat ik een volmacht kon geven of ontvangen.	50.19% 270
▼ Ik wist de openingstijden van de stemlokalen.	49.26% 265
▼ Ik wist hoe en waar ik een vervangende stempas aan kon vragen.	36.62% 197
▼ Ik was van geen enkele van de bovenstaande stemregels op de hoogte.	15.06% 81
Total Respondents: 538	

De meeste respondenten op Bonaire zijn goed op de hoogte van de stemregels. De bekendste, zijn de regels omtrent de stempas en een geldig identiteitsbewijs. Het geven of ontvangen van een volmacht is ook een bekende stemregel (50%). Ook was een grote groep respondenten (54%) op de hoogte dat er bij meerdere stemlokalen op Bonaire gestemd kon worden.

Bijna de helft, 49% is bekend met de openingstijden van de stemlokalen.

Slechts, 37% van de respondenten wist hoe zij een vervangende stempas konden aanvragen en 15% van de respondenten, was van geen enkele stemregel op de hoogte.

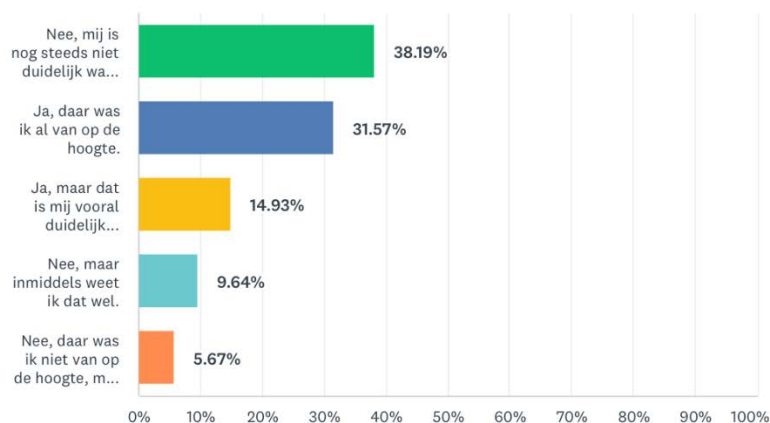
Daarnaast blijft voor een aanzienlijke groep (15%) de stemregels iets waar zij nog niet mee bekend zijn.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 6, Bonaire

'Weet u wat de functie en taken zijn van het Europees Parlement?'

Was u vóór de verkiezing van het Europees Parlement op donderdag 6 juni, op de hoogte van de functie en taken van het Europees Parlement?

Answered: 529 Skipped: 128

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Nee, mij is nog steeds niet duidelijk wat hun rol is.	38.19% 202
▼ Ja, daar was ik al van op de hoogte.	31.57% 167
▼ Ja, maar dat is mij vooral duidelijk geworden in de periode vóór de verkiezing, door de informatie hierover die ik heb ontvangen via diverse informatie- en mediakanalen.	14.93% 79
▼ Nee, maar inmiddels weet ik dat wel.	9.64% 51
▼ Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar dat is mij op de dag van de verkiezing duidelijk geworden.	5.67% 30
TOTAL	529

We zien dat slechts 46% van de respondenten op de hoogte is van de functie en taken van het Europees Parlement. 15% van de respondenten op Bonaire is daarvan op de hoogte gebracht via de voorlichtingscampagne van RCN. We zien echter dat het voor ruim 38% van de respondenten op Bonaire nog steeds niet duidelijk is wat de rol is van het Europees Parlement.

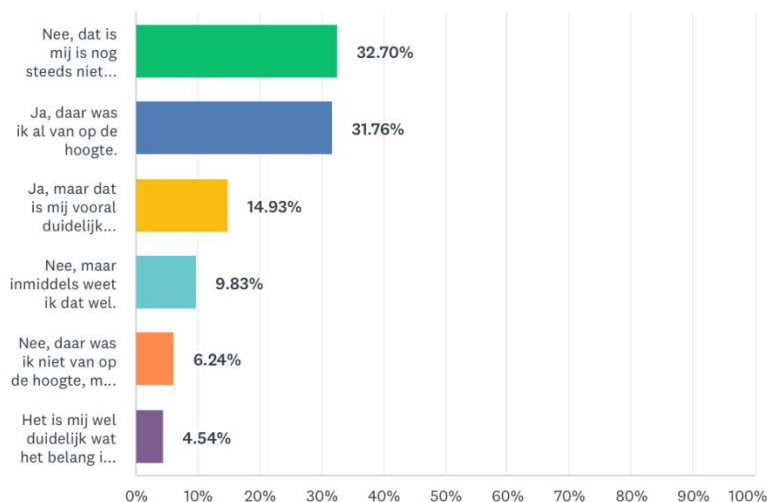

Antwoord op deelonderzoeksvraag 7, Bonaire

'Kent u het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement?'

Was u vóór de verkiezing op donderdag 6 juni op de hoogte van het belang van deze verkiezing?

Answered: 529 Skipped: 128

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Nee, dat is mij is nog steeds niet duidelijk.	32.70% 173
▼ Ja, daar was ik al van op de hoogte.	31.76% 168
▼ Ja, maar dat is mij vooral duidelijk geworden in de periode vóór de verkiezing, door de informatie hierover die ik heb ontvangen via diverse informatie- en mediakanalen.	14.93% 79
▼ Nee, maar inmiddels weet ik dat wel.	9.83% 52
▼ Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar dat is mij op de dag van de verkiezing duidelijk geworden.	6.24% 33
▼ Het is mij wel duidelijk wat het belang is, maar ik vond het niet belangrijk genoeg om te gaan stemmen.	4.54% 24
TOTAL	529

Op Bonaire was 47% van de respondenten op de hoogte van het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement. Voor 32% is het nog steeds niet duidelijk. En 10% van de respondenten op Bonaire is inmiddels wel op de hoogte van het belang.

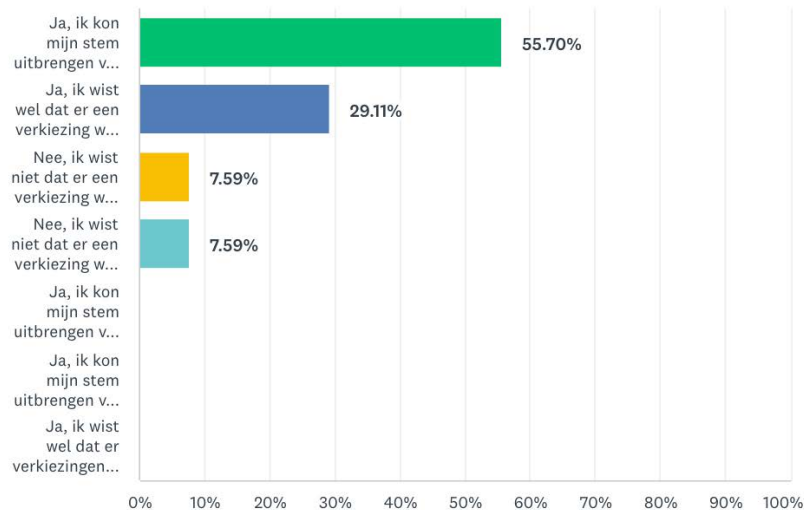
7. Onderzoeksresultaten per deelvraag Sint Eustatius

Antwoord op deelonderzoeksvraag 1, Sint Eustatius

'Was u bekend met het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en waarvoor?'

Wist u dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was en waarvoor?

Answered: 79 Skipped: 8

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor het Europees Parlement.	55.70% 44
▼ Ja, ik wist wel dat er een verkiezing was, maar niet waarvoor.	29.11% 23
▼ Nee, ik wist niet dat er een verkiezing was, ik hoorde dat pas achteraf.	7.59% 6
▼ Nee, ik wist niet dat er een verkiezing was, ik hoor dit nu voor het eerst.	7.59% 6
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor de Tweede Kamer.	0.00% 0
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor het Kiescollege.	0.00% 0
▼ Ja, ik wist wel dat er verkiezingen waren, maar niet waarvoor.	0.00% 0
TOTAL	79

We zien dat veruit de meeste respondenten op Sint Eustatius, 85%, wisten dat er een verkiezing was op 6 juni 2024.

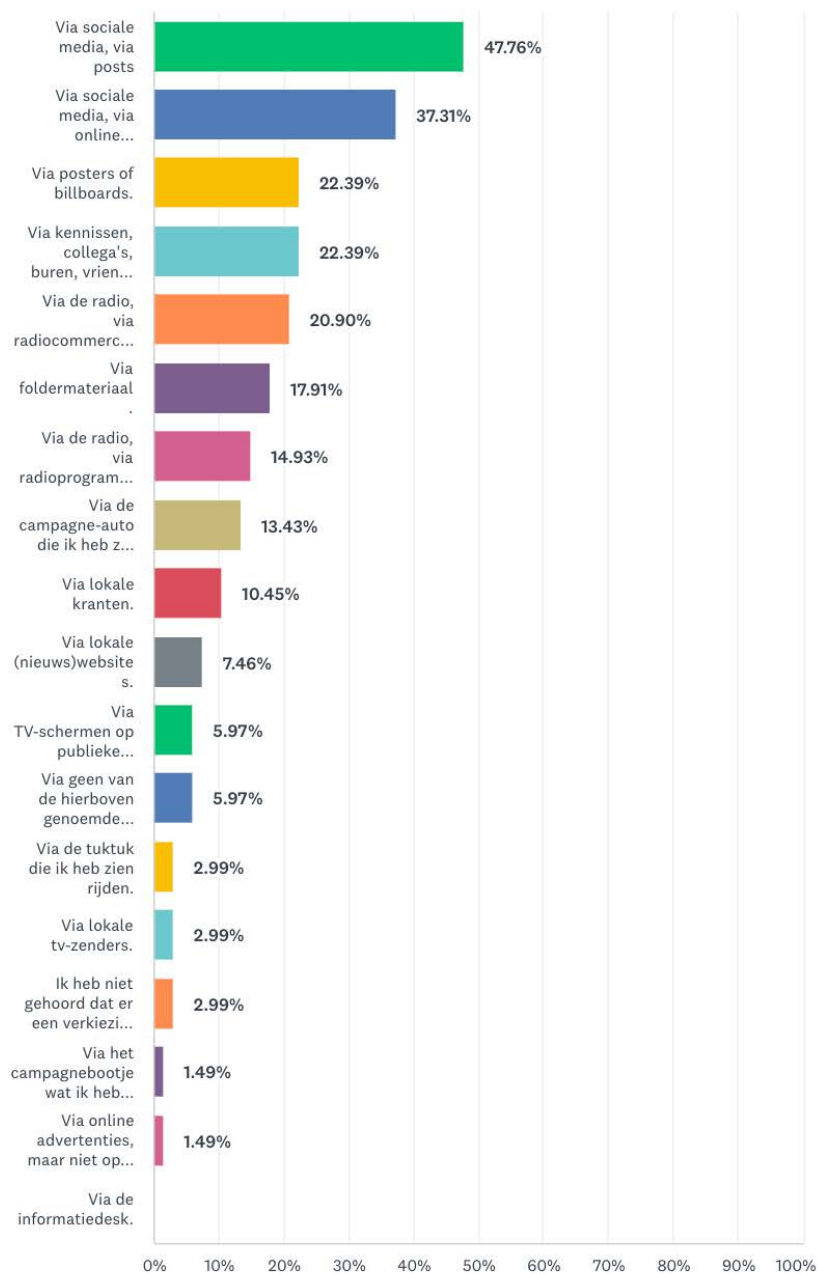
56% was ervan op de hoogte dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement die dag, zij wisten dus ook voor welk orgaan. 29% wist niet welk orgaan er een verkiezing was, en 15% wist helemaal niet dat er een verkiezing was die dag.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 2, Sint Eustatius

'Via welke mediakanalen heeft u informatie ontvangen over deze verkiezing?'

Via welke informatie- of mediakanalen bent u op de hoogte gebracht van het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 67 Skipped: 20

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Via sociale media, via posts	47.76%	32
▼ Via sociale media, via online advertenties	37.31%	25
▼ Via posters of billboards.	22.39%	15
▼ Via kennissen, collega's, buren, vrienden of familie.	22.39%	15
▼ Via de radio, via radiocommercials.	20.90%	14
▼ Via foldermateriaal.	17.91%	12
▼ Via de radio, via radioprogramma's met interviews of talkshows.	14.93%	10
▼ Via de campagne-auto die ik heb zien rijden.	13.43%	9
▼ Via lokale kranten.	10.45%	7
▼ Via lokale (nieuws)websites.	7.46%	5
▼ Via TV-schermen op publieke plaatsen, zoals in de supermarkt.	5.97%	4
▼ Via geen van de hierboven genoemde informatie- of mediakanalen.	5.97%	4
▼ Via de tuktuk die ik heb zien rijden.	2.99%	2
▼ Via lokale tv-zenders.	2.99%	2
▼ Ik heb niet gehoord dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement.	2.99%	2
▼ Via het campagnebootje wat ik heb gezien langs de weg.	1.49%	1
▼ Via online advertenties, maar niet op sociale media.	1.49%	1
▼ Via de informatiedesk.	0.00%	0
Total Respondents: 67		

We kunnen zien dat de meeste respondenten op Sint Eustatius informatie hebben ontvangen via social media. Via posts is 42% bereikt. 32% van de respondenten hebben informatie ontvangen via een online advertenties op social media.

De posters en billboards hebben 22% van de respondenten bereikt, en radiocommercials 20%.

93% van de respondenten heeft informatie ontvangen via één of meer van de bovenstaande kanalen. 7% van de respondenten heeft helemaal geen informatie ontvangen over de verkiezing.

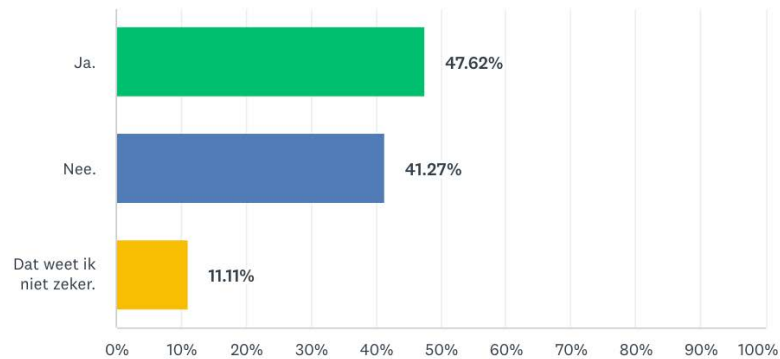
We kunnen concluderen dat bijna alle respondenten via één of meer van de bovenstaande kanalen zijn geïnformeerd over de verkiezing.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 3, Sint Eustatius
 'Herkennt u de bovenstaande uitingen? Hoe duidelijk vindt u deze uitingen?
 Wat is er goed en wat kan er beter?'

Herkent u de bovenstaande uitingen?

Answered: 63 Skipped: 24

ANSWER CHOICES	RESPONSES
Ja.	47.62% 30
Nee.	41.27% 26
Dat weet ik niet zeker.	11.11% 7
TOTAL	63

We kunnen concluderen dat minder dan de helft van de respondenten, 48%, de afbeeldingen kent.

Hoe duidelijk vindt u deze uitingen?

Answered: 63 Skipped: 24

	TOTAAL NIET DUIDELIJK	NIET DUIDELIJK	NEUTRAAL	DUIDELIJK	ERG DUIDELIJK	TOTAL	WEIGHTED AVERAGE
★	15.87% 10	20.63% 13	34.92% 22	22.22% 14	6.35% 4	63	2.83

De respondenten op Sint Eustatius beoordelen de hierboven getoonde uitingen, gemiddeld met een 2,8 uit 5 sterren. 22% vind de uitingen duidelijk en 6% erg duidelijk. 27% vind de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

Enkele opvallende quotes op Sint Eustatius over de afbeeldingen

'Use local projects or developments. Familiarize people with the EU logo when projects are being executed.'

Improve: the European union symbol bigger on the poster. Rijksdienst sign smaller. Good: the use of local people on the posters.

'De eerste drie geven niet echt een uitleg over waarom de verkiezingen voor ons van belang zijn. Veel bewoners hebben het idee dat het een ver van m'n bed show is en dat onze stemmen vanuit de eilanden geen gewicht met zich meebrengt.'

'The colors are eye catching but the words on them wasn't enough to explain the election.'

'More detail or where to go to get more details on candidates.'

'Post and/or share more frequently and earlier.'

'More examples from our island, like the public entity on Bonaire did.'

'They're ok.'

'Too busy. Font should be bigger.'

'Add more information as to why it is important to vote.'

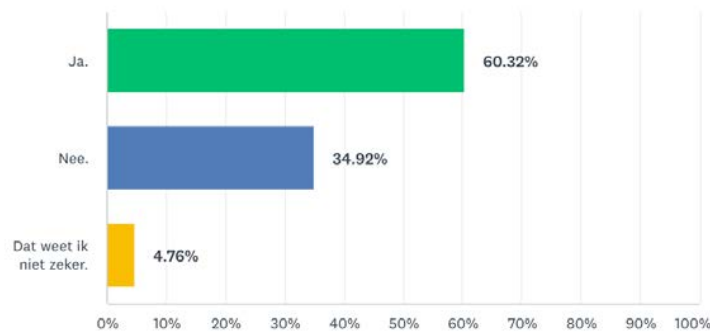
'Attractive photos.'

'They were very clear and precise.'

'The text should be more important than the picture. Splash the date + the words Vote for European parliament out big big.'

Herkent u de onderstaande video?

Answered: 63 Skipped: 24

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja.	60.32%	38
▼ Nee.	34.92%	22
▼ Dat weet ik niet zeker.	4.76%	3
TOTAL		63

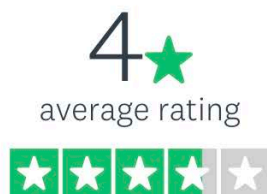
We kunnen concluderen dat een meerderheid van de respondenten, 60%, bekend is met de met de video.

Hoe duidelijk vindt u deze video?

Answered: 63 Skipped: 24

	TOTAAL NIET DUIDELIJK	NIET DUIDELIJK	NEUTRAAL	DUIDELIJK	ERG DUIDELIJK	TOTAL	WEIGHTED AVERAGE
★	6.35% 4	1.59% 1	33.33% 21	33.33% 21	25.40% 16	63	3.70

De respondenten op Sint Eustatius beoordelen de video, gemiddeld met een 3,7 uit 5 sterren. 33% vind de uitingen duidelijk, en 25% erg duidelijk. Slechts 8% vind de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

Enkele opvallende quotes op Sint Eustatius over de video

'It is English and it pops up all the time on YouTube. The problem is that the topics are general and the challenge is who do you vote for.'

'It's in English good!'

'This one is good.'

'Visuals, clear language.'

'All information is there.'

'TO ME EVERYTHING IN THE VIDEO IS GOOD. ALL INFORMATION THAT IS NEEDED IS RIGHT THERE.'

'Very clear video. The purpose is understood.'

'The video was informative.'

'The proces of voting is explained well, however people do not know the candidates on the parties and will not go to vote.'

'it was very clear 🍌'

'I have not seen the video at all.'

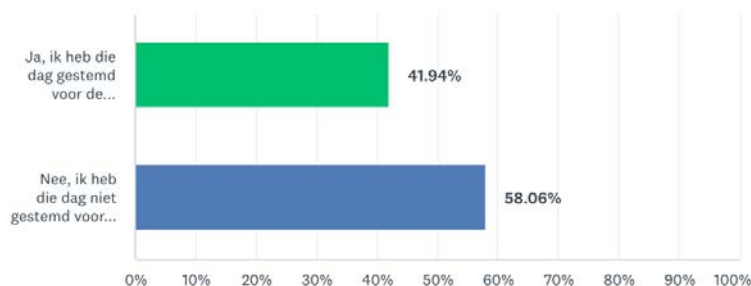
'Clear speaking and understanding what they are saying.'

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4, Sint Eustatius

'Heeft u gestemd?

Heeft u op donderdag 6 juni gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement?

Answered: 62 Skipped: 25

ANSWER CHOICES	RESPONSES
Ja, ik heb die dag gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement.	41.94% 26
Nee, ik heb die dag niet gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement.	58.06% 36
TOTAL	62

We zien dat bijna 60% van de respondenten op Sint Eustatius niet is gaan stemmen op 6 juni. De daadwerkelijke opkomst lag fors lager, slechts 10% van de inwoners heeft gestemd die dag.

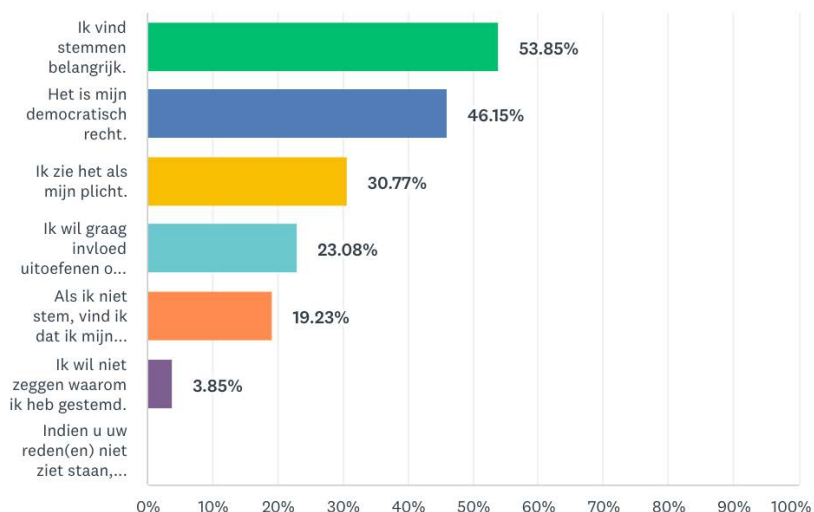
Het opkomstpercentage in Europees Nederland was 46% bij deze verkiezing.

Het opkomstpercentage was 10% op Sint Eustatius. In 2019 was de opkomst op Sint Eustatius 9%. De opkomst is daarom wel met 1% gestegen.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4a, Sint Eustatius 'Zo ja, waarom wel?'

Wat is de reden dat u wel heeft gestemd voor de Europees
Parlementsverkiezing (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 26 Skipped: 61

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik vind stemmen belangrijk.	53.85% 14
▼ Het is mijn democratisch recht.	46.15% 12
▼ Ik zie het als mijn plicht.	30.77% 8
▼ Ik wil graag invloed uitoefenen op de samenstelling van het Europees Parlement.	23.08% 6
▼ Als ik niet stem, vind ik dat ik mijn recht van spreken verlies.	19.23% 5
▼ Ik wil niet zeggen waarom ik heb gestemd.	3.85% 1
▼ Indien u uw reden(en) niet ziet staan, kunt u dan hieronder aangeven waarom u wel gestemd heeft?	Responses 0.00% 0
Total Respondents: 26	

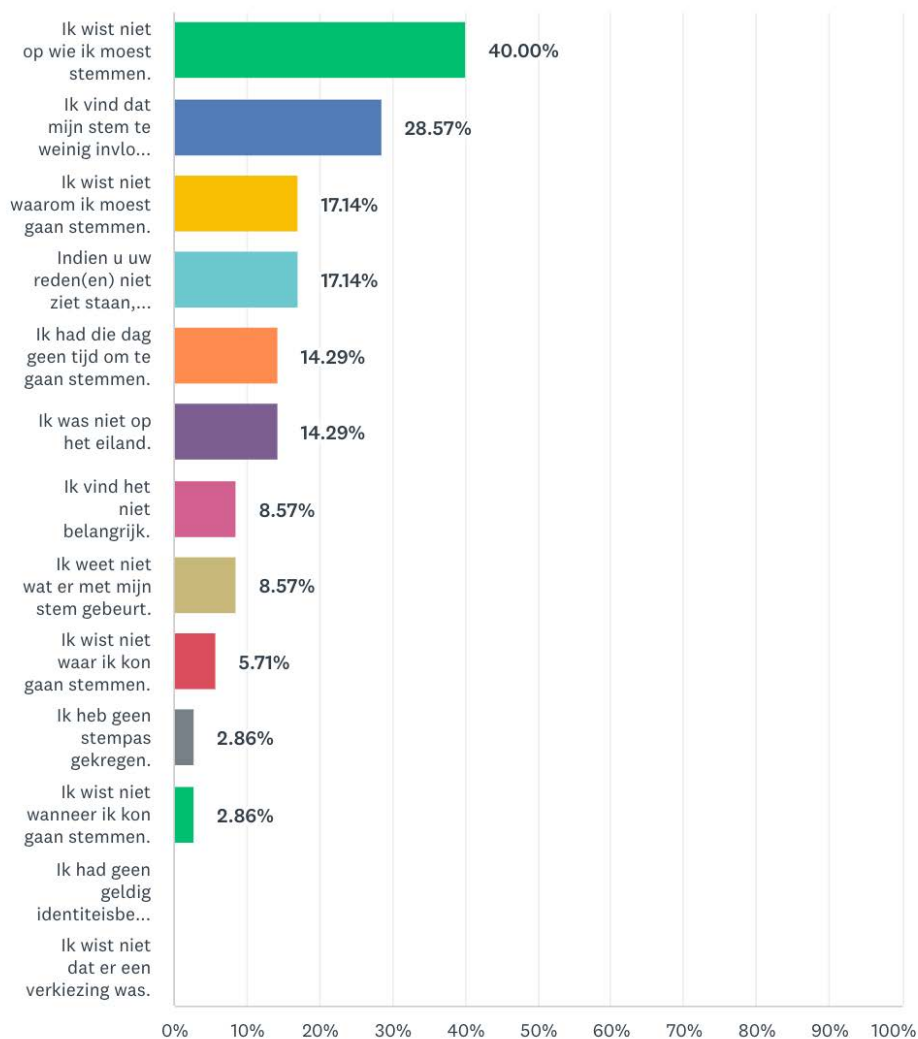
Op Sint Eustatius zien we dat de belangrijkste redenen om te gaan stemmen zijn 'Ik vind stemmen belangrijk', 54%, en 'Het is mijn democratisch recht', 46%. Als derde reden wordt benoemd dat mensen het als hun plicht zien, met 31%.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4b, Sint Eustatius

'Zo nee, waarom niet?'

Wat is de reden dat u niet heeft gestemd voor de Europees Parlementsverkiezing? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 35 Skipped: 52

ANSWER CHOICES		RESPONSES
▼ Ik wist niet op wie ik moest stemmen.		40.00% 14
▼ Ik vind dat mijn stem te weinig invloed heeft.		28.57% 10
▼ Ik wist niet waarom ik moest gaan stemmen.		17.14% 6
▼ Indien u uw reden(en) niet ziet staan, kunt u dan hieronder aangeven waarom u niet gestemd heeft?	Responses	17.14% 6
▼ Ik had die dag geen tijd om te gaan stemmen.		14.29% 5
▼ Ik was niet op het eiland.		14.29% 5
▼ Ik vind het niet belangrijk.		8.57% 3
▼ Ik weet niet wat er met mijn stem gebeurt.		8.57% 3
▼ Ik wist niet waar ik kon gaan stemmen.		5.71% 2
▼ Ik heb geen stempas gekregen.		2.86% 1
▼ Ik wist niet wanneer ik kon gaan stemmen.		2.86% 1
▼ Ik had geen geldig identiteitsbewijs.		0.00% 0
▼ Ik wist niet dat er een verkiezing was.		0.00% 0
Total Respondents: 35		

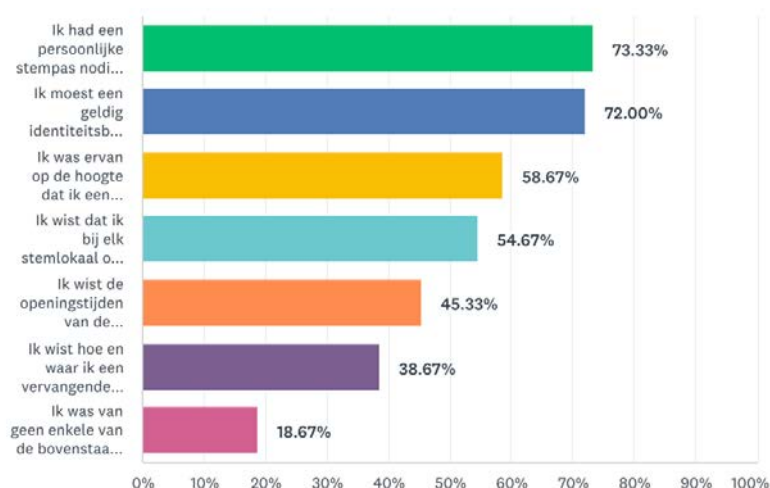
We zien dat 40% van de respondenten op Sint Eustatius die niet zijn gaan stemmen, niet wist op wie zij moesten gaan stemmen. 29% gaf aan dat zijn of haar stem te weinig invloed heeft. 17% gaf aan dat zij niet wisten waarom ze moesten gaan stemmen.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 5, Sint Eustatius

'Was u bekend met de stemregels?'

Van welke van de onderstaande stemregels was u op de hoogte vóór de verkiezing van 6 juni 2024? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 75 Skipped: 12

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik had een persoonlijke stempas nodig om te stemmen.	73.33% 55
▼ Ik moest een geldig identiteitsbewijs meenemen om te stemmen.	72.00% 54
▼ Ik was ervan op de hoogte dat ik een volmacht kon geven of ontvangen.	58.67% 44
▼ Ik wist dat ik bij elk stemlokaal op mijn eiland kon stemmen (indien er meerdere stemlokalen waren).	54.67% 41
▼ Ik wist de openingstijden van de stemlokalen.	45.33% 34
▼ Ik wist hoe en waar ik een vervangende stempas aan kon vragen.	38.67% 29
▼ Ik was van geen enkele van de bovenstaande stemregels op de hoogte.	18.67% 14
Total Respondents: 75	

De meeste respondenten op Sint Eustatius zijn goed op de hoogte van de stemregels. De bekendste, zijn de regels omtrent de stempas en een geldig identiteitsbewijs. Het geven of ontvangen van een volmacht is ook een bekende stemregel, 50%.

Bijna de helft, 49% is bekend met de openingstijden van de stemlokalen.

Slechts, 37% van de respondenten wist hoe zij een vervangende stempas konden aanvragen en 15% van de respondenten, was van geen enkele stemregel op de hoogte.

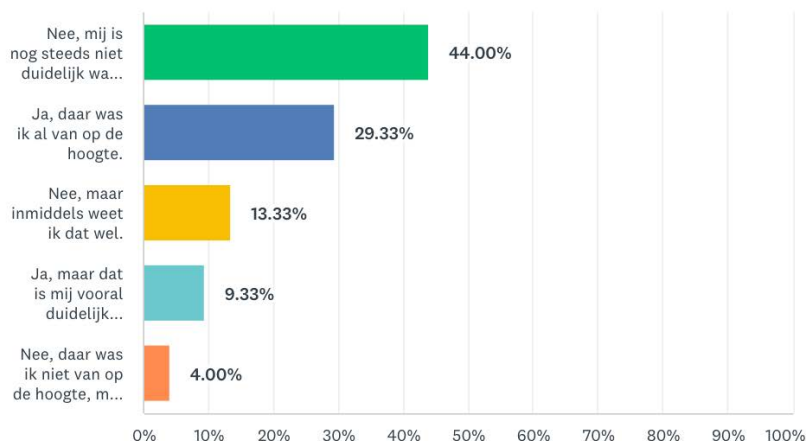
Daarnaast blijft voor een aanzienlijke groep (15%) de stemregels iets waar zij nog niet mee bekend zijn.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 6, Sint Eustatius

'Weet u wat de functie en taken zijn van het Europees Parlement?'

Was u vóór de verkiezing van het Europees Parlement op donderdag 6 juni, op de hoogte van de functie en taken van het Europees Parlement?

Answered: 75 Skipped: 12

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Nee, mij is nog steeds niet duidelijk wat hun rol is.	44.00% 33
▼ Ja, daar was ik al van op de hoogte.	29.33% 22
▼ Nee, maar inmiddels weet ik dat wel.	13.33% 10
▼ Ja, maar dat is mij vooral duidelijk geworden in de periode vóór de verkiezing, door de informatie hierover die ik heb ontvangen via diverse informatie- en mediakanalen.	9.33% 7
▼ Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar dat is mij op de dag van de verkiezing duidelijk geworden.	4.00% 3
TOTAL	75

We zien dat slechts 39% van de respondenten op de hoogte is van de functie en taken van het Europees Parlement. 9% van de respondenten op Sint Eustatius is daarvan op de hoogte gebracht via de voorlichtingscampagne van RCN.

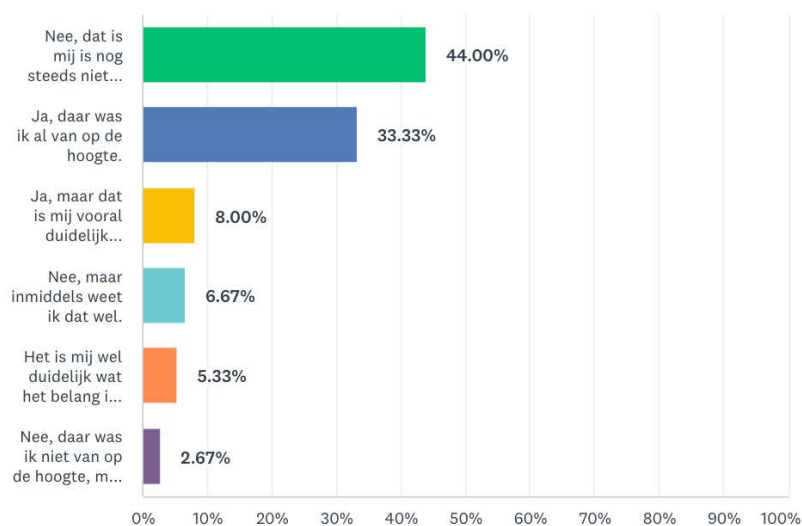
We zien echter dat het voor ruim 44% van de respondenten op Sint Eustatius nog steeds niet duidelijk is wat de rol is van het Europees Parlement.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 7, Sint Eustatius

'Kent u het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement?'

Was u vóór de verkiezing op donderdag 6 juni op de hoogte van het belang van deze verkiezing?

Answered: 75 Skipped: 12

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Nee, dat is mij is nog steeds niet duidelijk.	44.00% 33
▼ Ja, daar was ik al van op de hoogte.	33.33% 25
▼ Ja, maar dat is mij vooral duidelijk geworden in de periode vóór de verkiezing, door de informatie hierover die ik heb ontvangen via diverse informatie- en mediakanalen.	8.00% 6
▼ Nee, maar inmiddels weet ik dat wel.	6.67% 5
▼ Het is mij wel duidelijk wat het belang is, maar ik vond het niet belangrijk genoeg om te gaan stemmen.	5.33% 4
▼ Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar dat is mij op de dag van de verkiezing duidelijk geworden.	2.67% 2
TOTAL	75

Op Sint Eustatius was 41% van de respondenten op de hoogte van het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement. Voor 44% is het belang nog steeds niet duidelijk.

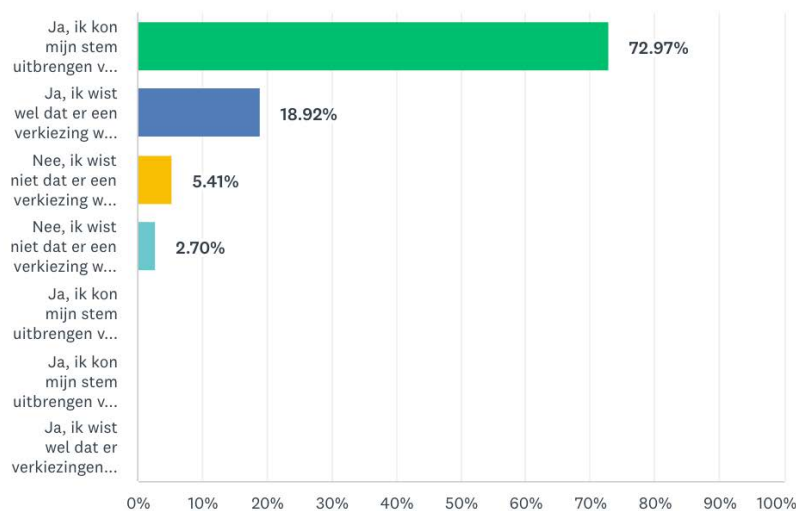
8. Onderzoekresultaten per deelvraag Saba

Antwoord op deelonderzoeksvraag 1, Saba

'Was u bekend met het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en waarvoor?'

Wist u dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was en waarvoor?

Answered: 37 Skipped: 1

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor het Europees Parlement.	72.97% 27
▼ Ja, ik wist wel dat er een verkiezing was, maar niet waarvoor.	18.92% 7
▼ Nee, ik wist niet dat er een verkiezing was, ik hoor dit nu voor het eerst.	5.41% 2
▼ Nee, ik wist niet dat er een verkiezing was, ik hoorde dat pas achteraf.	2.70% 1
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor de Tweede Kamer.	0.00% 0
▼ Ja, ik kon mijn stem uitbrengen voor het Kiescollege.	0.00% 0
▼ Ja, ik wist wel dat er verkiezingen waren, maar niet waarvoor.	0.00% 0
TOTAL	37

We zien dat veruit de meeste respondenten op Saba, 92%, wisten dat er een verkiezing was op 6 juni 2024. Saba wijkt hierin af van de andere twee eilanden. Het percentage respondenten dat wist dat er een verkiezing was en voor welk orgaan, is op Saba een stuk hoger dan op Bonaire en Sint Eustatius.

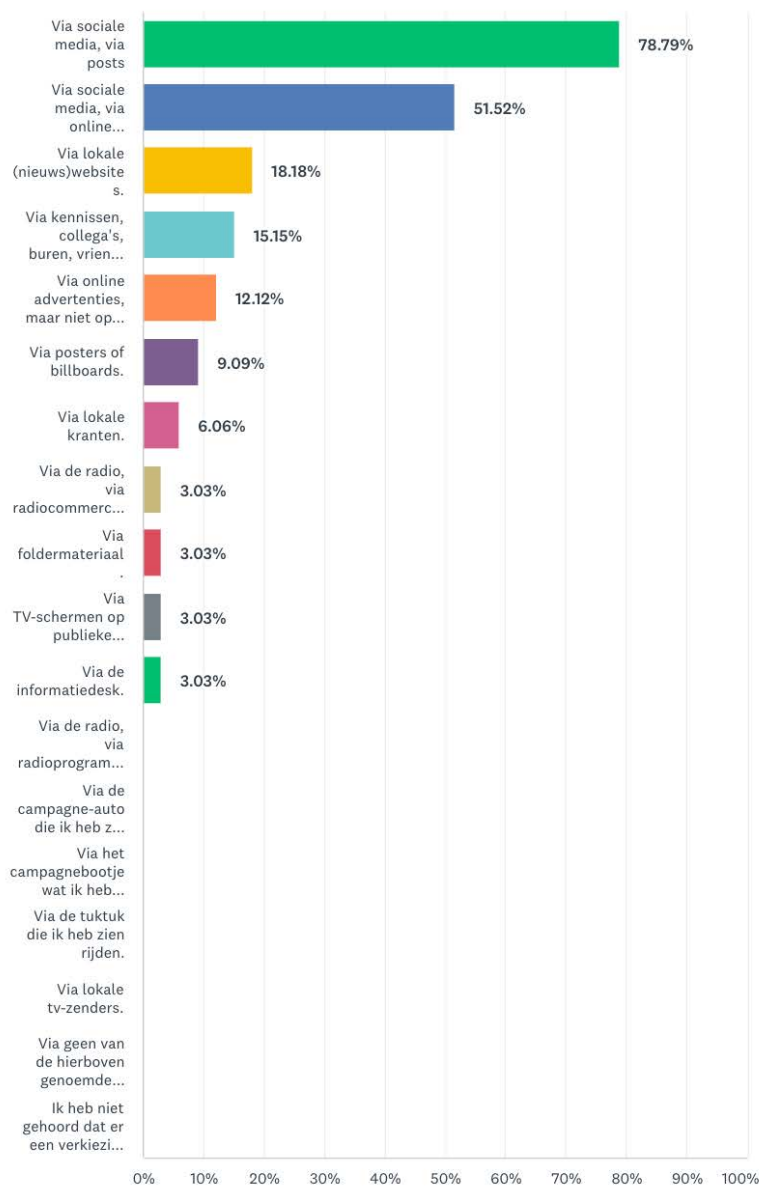
73% was ervan op de hoogte dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement die dag, zij wisten dus ook voor welk orgaan. 19% wist niet voor welk orgaan er een verkiezing was, en slechts 8% wist helemaal niet dat er een verkiezing was die dag.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 2, Saba

'Via welke mediakanalen heeft u informatie ontvangen over deze verkiezing?'

Via welke informatie- of mediakanalen bent u op de hoogte gebracht van het feit dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 33 Skipped: 5

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Via sociale media, via posts	78.79%	26
▼ Via sociale media, via online advertenties	51.52%	17
▼ Via lokale (nieuws)websites.	18.18%	6
▼ Via kennissen, collega's, burens, vrienden of familie.	15.15%	5
▼ Via online advertenties, maar niet op sociale media.	12.12%	4
▼ Via posters of billboards.	9.09%	3
▼ Via lokale kranten.	6.06%	2
▼ Via de radio, via radiocommercials.	3.03%	1
▼ Via foldermateriaal.	3.03%	1
▼ Via TV-schermen op publieke plaatsen, zoals in de supermarkt.	3.03%	1
▼ Via de informatiedesk.	3.03%	1
▼ Via de radio, via radioprogramma's met interviews of talkshows.	0.00%	0
▼ Via de campagne-auto die ik heb zien rijden.	0.00%	0
▼ Via het campagnebootje wat ik heb gezien langs de weg.	0.00%	0
▼ Via de tuktuk die ik heb zien rijden.	0.00%	0
▼ Via lokale tv-zenders.	0.00%	0
▼ Via geen van de hierboven genoemde informatie- of mediakanalen.	0.00%	0
▼ Ik heb niet gehoord dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement.	0.00%	0
Total Respondents: 33		

We kunnen zien dat de meeste respondenten op Saba informatie hebben ontvangen via social media. Via posts is 79% van de respondenten bereikt. 52% van de respondenten hebben informatie ontvangen via een online advertenties op social media.

Lokale (nieuws)websites hebben 18% van de respondenten bereikt, en posters of billboards 9%.

100% van de respondenten heeft informatie ontvangen via één of meer van de bovenstaande kanalen. 0% van de respondenten heeft helemaal geen informatie ontvangen over de verkiezing. Een opmerkelijk verschil met de andere eilanden.

Wat wel opvalt is dat slechts 3% informatie heeft verkregen via de informatiedesk. We zien dat dit nieuwe middel wat op Saba is ingezet, maar een minimaal effect had.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 3, Saba

'Herkennt u de bovenstaande uitingen? Hoe duidelijk vindt u deze uitingen?'

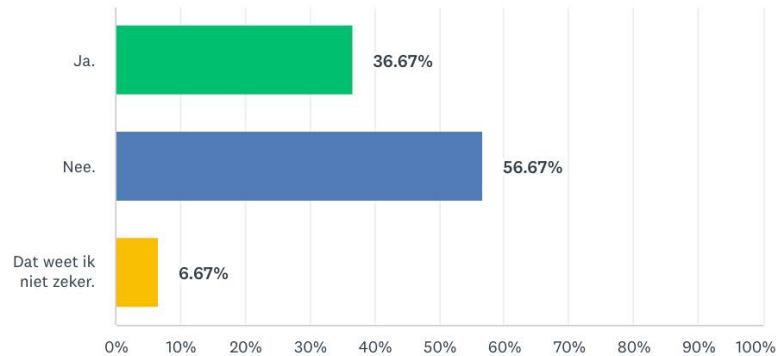
Wat is er goed en wat kan er beter?'

The collage consists of several distinct pieces of campaign material:

- Top Left:** A poster with a diver underwater. Text: "A lot is at stake in the European Parliament Election. Vote on June 6th!".
- Top Middle:** A pink poster with text: "There is a lot at stake in the European Parliament Election on June 6th: Decisions must be made on social issues, the economy, and the environment. Europe may seem far away, but this election and decisions affect our islands. Get out and vote on June 6th."
- Top Right:** A photo of a smiling man with text: "I am going to vote, but how do I make a choice?"
- Middle Left:** A poster with a kite surfer. Text: "Toerisme is belangrijk voor de economie van onze eilanden." and "Kon nos ta manehá energia bèrdè riba nos isla? Parlamento Oropéo ta disidí si ta adaptá reglanan pa generá i uso di energia riba nos isla. Dor di vota, bo tambe ta disidí. Bai vota riba 6 di yúni."
- Middle Right:** A social media post from "Elections Caribbean Netherlands" with text: "A lot will be at stake during the European Parliament elections on the 6th of June. It is therefore, very important that you are properly informed before you vote. You can find the list of candidates and parties you can vote for on the kiesraad.nl website. You can use this information to find out which parties align with your interests. You can also find voting guides online which will help you make the decision! You can re-read all the information on the website."
- Bottom Left:** A poster with a woman's face. Text: "Desishonnan tumá den Parlamento Oropéo tin impakto riba nos islanan."
- Bottom Middle-Left:** A graphic with a globe and text: "Paso maneho oropéo tin influensia riba BO isla!"
- Bottom Middle-Right:** A grid of small images representing various topics like Technology, Tourism, and Climate.
- Bottom Right (Top):** A poster with a map of the Caribbean Netherlands. Text: "6 juni De Europees Parlementsverkiezing".
- Bottom Right (Middle):** A poster with text: "Di Oropa pa Boneiru, mas serka ku bo ta pensa." and "gebruik van energie op ons eiland. Over te stemmen, beslis jij mee. Europa lijkt misschien ver weg, maar dat is het niet! Ga stemmen op 6 juni."
- Bottom Right (Bottom):** A poster with text: "Hoe gaan we om met groene energie op ons eiland? Het Europees Parlement beslist of er aangepaste regels komen voor het opwekken en gebruik van energie op ons eiland. Door te stemmen, beslis jij mee!"
- Bottom Right (Far Bottom):** A poster with text: "De EU zorgt ervoor dat onderwijs toegankelijk is en iedereen de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. Jij hebt een stem! Ga stemmen op 6 juni."

Herkent u de bovenstaande uitingen?

Answered: 30 Skipped: 8

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja.	36.67%	11
▼ Nee.	56.67%	17
▼ Dat weet ik niet zeker.	6.67%	2
TOTAL		30

We zien dat minder dan de helft van de respondenten op Saba, 37%, de afbeeldingen kent. 57% kent de afbeeldingen niet. Ook hier zien we een afwijkende situatie op Saba ten opzichte van de andere twee eilanden. Zowel op Bonaire als op Sint Eustatius herkende een meerderheid van de respondenten deze uitingen. Op Saba is dat een minderheid.

Hoe duidelijk vindt u deze uitingen?

Answered: 30 Skipped: 8

	TOTAAL NIET DUIDELIJK	NIET DUIDELIJK	NEUTRAAL	DUIDELIJK	ERG DUIDELIJK	TOTAL	WEIGHTED AVERAGE
▼ ☆	13.33% 4	23.33% 7	40.00% 12	16.67% 5	6.67% 2	30	2.80

De respondenten op Saba beoordelen de hierboven getoonde uitingen, gemiddeld met een 2,8 uit 5 sterren. 22% vindt de uitingen duidelijk en 6% erg duidelijk. 27% vindt de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

Enkele opvallende quotes op Saba over de afbeeldingen

'Need to know what happens locally with the EU.'

'Pretty pictures but doesn't get the message across.'

'Being more social with the communities. Because we the people don't know nor understand to duties and personnel in which we are to vote for. I feel if this was do more ppl would come out to vote including myself. But I'm not going to vote for someone I know nothing about and many Sabans would agree.'

'Make clear when and where to vote. Ask viewers: what are your thoughts on 'x'? Do the stemwijzer and vote on election day! People here don't know who to vote on and just vote for Alexandra van Huffelen. Better just have a small team on Island that helps out with the stemwijzer so that people know what the parties are thinking. In that way the topics will get more relevant to them. ps. Is the Stemwijzer also available in English?'

'Doesn't really represent the elections, looks more like a vacation advertisement.'

'Everything was clear.'

'They are all good, but expressing more the relationship between Europe and our islands is important.'

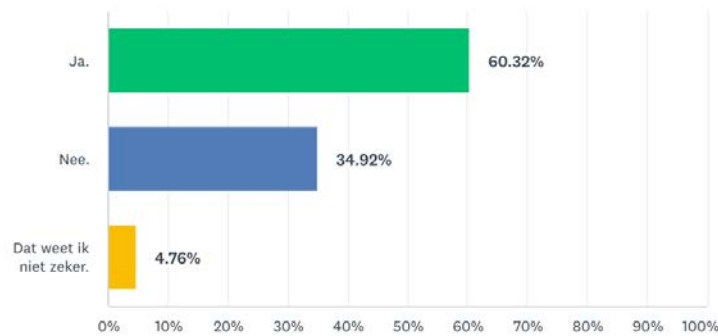
'The EU is needs to make itself known more. I know it's against strong propaganda, but people consistently underestimate it and overestimate the impact of "louder" entities.'

'Not clear as we don't even understand really what the European Election represents.....so any posts are really useless until the people understand what the election is about.'

'It's important to vote but the purpose of voting is completely unclear. Also the relationship Europe - Caribbean is not explained.'

Herkent u de onderstaande video?

Answered: 63 Skipped: 24

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
▼ Ja.	60.32%	38
▼ Nee.	34.92%	22
▼ Dat weet ik niet zeker.	4.76%	3
TOTAL		63

We kunnen zien dat een meerderheid van de respondenten, 60%, bekend is met de met de video.

Hoe duidelijk vindt u deze video?

Answered: 30 Skipped: 8

3★

average rating

	TOTAAL NIET DUIDELIJK	NIET DUIDELIJK	NEUTRAAL	DUIDELIJK	ERG DUIDELIJK	TOTAL	WEIGHTED AVERAGE
☆	0.00% 0	13.33% 4	46.67% 14	30.00% 9	10.00% 3	30	3.37

De respondenten op Saba beoordelen de video, gemiddeld met een 3,4 uit 5 sterren. 33% vind de uitingen duidelijk, en 25% erg duidelijk. Slechts 8% vind de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

Enkele opvallende quotes op Saba over de video

'It tells about the election but not about the parties and what they represent; i.e. which party is looking out for the best interest of the islands, the advertising is too vague and need to offer more in depth information.'

'More direct information was needed also information about the candidates would be helpful.'

'I'd like to see my local sites, people and scenes. I don't recognize my island in this video, so it's hard to relate to the reasons the video is saying that we should vote.'

'Fun, clear but I have NO Idea who I'm voting for.'

'Clear message, did not include the stemwijzer. I would do so so that they can check who they want to vote for.'

'Was very clear to me.'

'Maak duidelijk dat alle burgers vertegenwoordigd zijn in het Europees parlement en dat er daarnaast een Europese Commissie bestaat, een Europese Raad en wat die vertegenwoordigen Geef een overzicht van bijvoorbeeld de door de EU gesubsidieerde projecten op het eiland. En dat is een zeer belangrijk maar onderbelicht aspect!!! Op Saba was er trouwens niet één Europese vlag te zien behalve die van mij op mijn huis.'

'The importance and process of voting are explained but not why 'Europe is closer than you think''.'

'Information could be distributed better by the local government also because I never saw the video before this survey.'

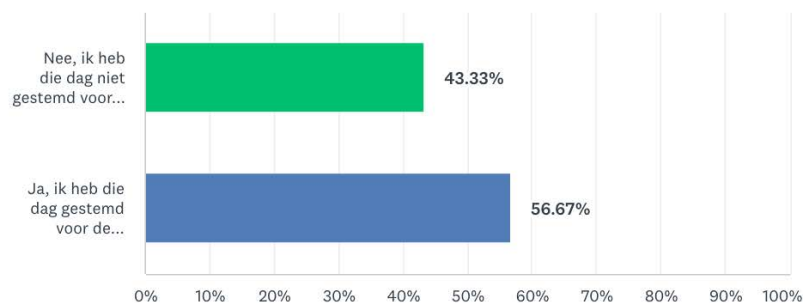

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4, Saba

'Heeft u gestemd?

Heeft u op donderdag 6 juni gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement?

Answered: 30 Skipped: 8

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Nee, ik heb die dag niet gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement.	43.33% 13
▼ Ja, ik heb die dag gestemd voor de verkiezing van het Europees Parlement.	56.67% 17
TOTAL	30

We zien dat 43% van de respondenten op Saba niet is gaan stemmen op 6 juni.

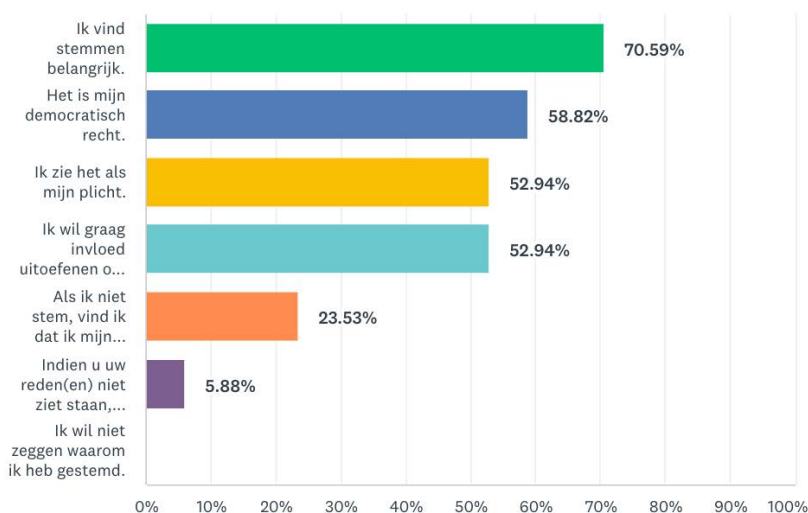
Het opkomstpercentage was 17% op Saba. Saba had daarmee het hoogste opkomstpercentage van de drie eilanden.

In 2019 was het opkomstpercentage 12%, het percentage is dus met 5% gestegen ten opzichte van 2019. Een opmerkelijke stijging.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4a, Saba 'Zo ja, waarom wel?'

Wat is de reden dat u wel heeft gestemd voor de Europees
Parlementsverkiezing (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 17 Skipped: 21

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik vind stemmen belangrijk.	70.59% 12
▼ Het is mijn democratisch recht.	58.82% 10
▼ Ik zie het als mijn plicht.	52.94% 9
▼ Ik wil graag invloed uitoefenen op de samenstelling van het Europees Parlement.	52.94% 9
▼ Als ik niet stem, vind ik dat ik mijn recht van spreken verlies.	23.53% 4
▼ Indien u uw reden(en) niet ziet staan, kunt u dan hieronder aangeven waarom u wel gestemd heeft? Responses	5.88% 1
▼ Ik wil niet zeggen waarom ik heb gestemd.	0.00% 0
Total Respondents: 17	

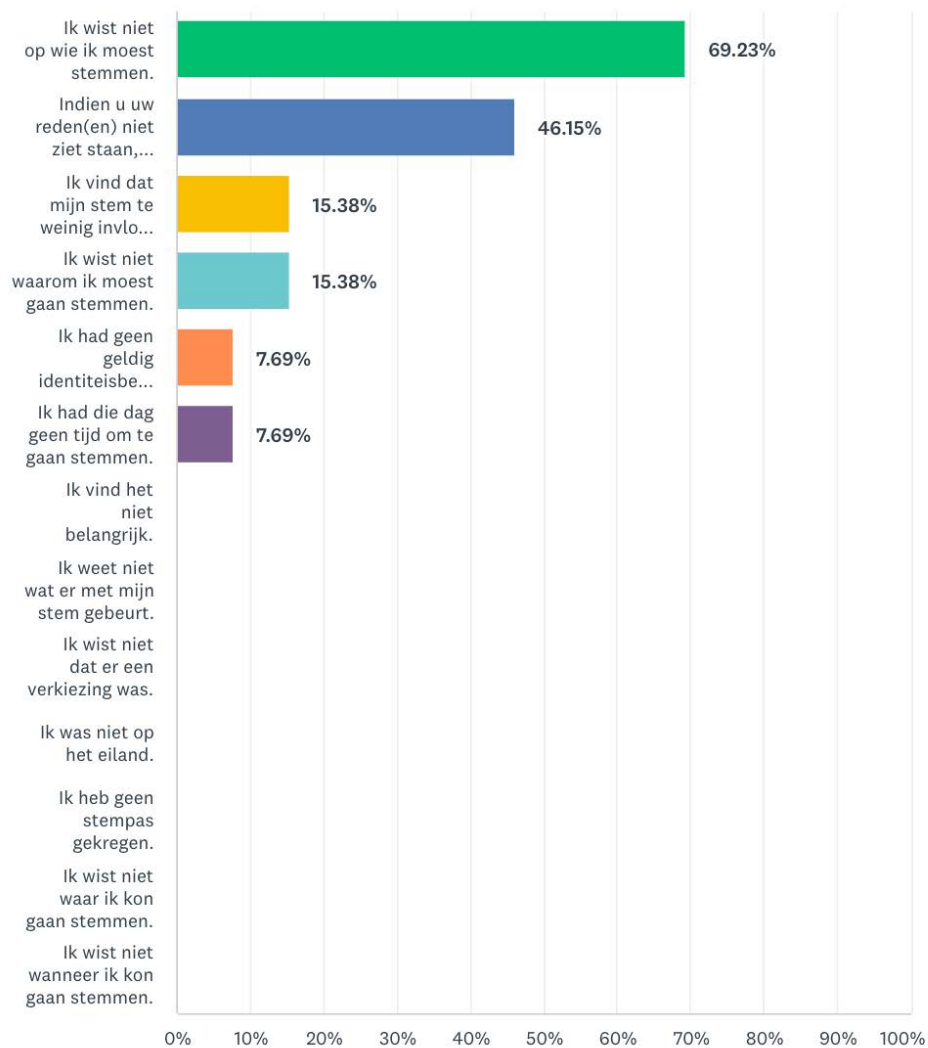
Op Saba zien we dat de belangrijkste redenen om te gaan stemmen zijn: 'Ik vind stemmen belangrijk', 71%, en 'Het is mijn democratisch recht', 59%. Als derde reden wordt benoemd dat mensen het als hun plicht zien, met 53%, en hetzelfde percentage respondenten wil graag invloed uitoefenen op de samenstelling van het Europees Parlement.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 4b, Saba

'Zo nee, waarom niet?'

Wat is de reden dat u niet heeft gestemd voor de Europees Parlementsverkiezing? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 13 Skipped: 25

ANSWER CHOICES		RESPONSES
▼ Ik wist niet op wie ik moest stemmen.		69.23% 9
▼ Indien u uw reden(en) niet ziet staan, kunt u dan hieronder aangeven waarom u niet gestemd heeft?	Responses	46.15% 6
▼ Ik vind dat mijn stem te weinig invloed heeft.		15.38% 2
▼ Ik wist niet waarom ik moest gaan stemmen.		15.38% 2
▼ Ik had geen geldig identiteitsbewijs.		7.69% 1
▼ Ik had die dag geen tijd om te gaan stemmen.		7.69% 1
▼ Ik vind het niet belangrijk.		0.00% 0
▼ Ik weet niet wat er met mijn stem gebeurt.		0.00% 0
▼ Ik wist niet dat er een verkiezing was.		0.00% 0
▼ Ik was niet op het eiland.		0.00% 0
▼ Ik heb geen stempas gekregen.		0.00% 0
▼ Ik wist niet waar ik kon gaan stemmen.		0.00% 0
▼ Ik wist niet wanneer ik kon gaan stemmen.		0.00% 0
Total Respondents: 13		

Ook op Saba wisten de meeste respondenten, 69% die niet hebben gestemd, niet op wie zij moesten gaan stemmen. 15% gaf aan dat zijn of haar stem te weinig invloed heeft. 15% gaf aan dat zij niet wisten waarom ze moesten gaan stemmen.

Ruim 46% koos voor een andere reden. Echter als we de antwoorden doornemen dan zien we dat deze redenen overeenkomen met de reeds aangedragen keuzeopties zoals *'The names of the parties and persons wasn't enough to make a valid choice, therefore I did not vote'* en *'I was off island'*.

RESPONSES (6)   WORD CLOUD   TAGS (0)

🔍 Search Responses ? Filter: by tag ▼

Showing 6 responses

The names of the parties and the persons wasn't enough to make a valid choice, therefore I did not vote
11/07/2024 16:58 [View respondent's answers](#) [Add tags ▼](#)

The voting booth was in the next village.
30/06/2024 12:38 [View respondent's answers](#) [Add tags ▼](#)

I was off island.
17/06/2024 23:03 [View respondent's answers](#) [Add tags ▼](#)

Island politics is confusing enough with few people, seems extremely difficult to make a decision on people we don't know
13/06/2024 13:42 [View respondent's answers](#) [Add tags ▼](#)

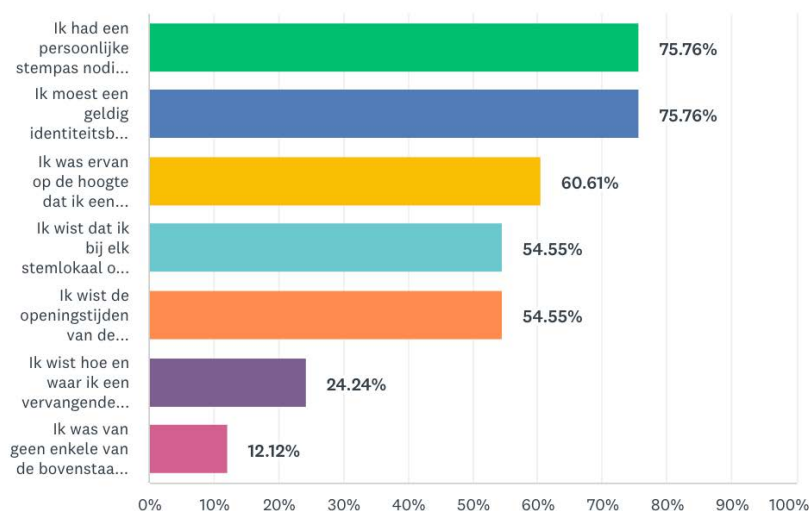
]

Antwoord op deelonderzoeksvraag 5, Saba

'Was u bekend met de stemregels?'

Van welke van de onderstaande stemregels was u op de hoogte vóór de verkiezing van 6 juni 2024? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 33 Skipped: 5

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ik had een persoonlijke stempas nodig om te stemmen.	75.76% 25
▼ Ik moest een geldig identiteitsbewijs meenemen om te stemmen.	75.76% 25
▼ Ik was ervan op de hoogte dat ik een volmacht kon geven of ontvangen.	60.61% 20
▼ Ik wist dat ik bij elk stemlokaal op mijn eiland kon stemmen (indien er meerdere stemlokalen waren).	54.55% 18
▼ Ik wist de openingstijden van de stemlokalen.	54.55% 18
▼ Ik wist hoe en waar ik een vervangende stempas aan kon vragen.	24.24% 8
▼ Ik was van geen enkele van de bovenstaande stemregels op de hoogte.	12.12% 4
Total Respondents: 33	

De meeste respondenten op Saba zijn goed op de hoogte van de stemregels. De bekendste, zijn de regels omtrent de stempas en een geldig identiteitsbewijs. Het geven of ontvangen van een volmacht is ook een bekende stemregel met 61%.

Meer dan de helft, 55%, is bekend met de openingstijden van de stemlokalen.

Slechts, 37% van de respondenten wist hoe zij een vervangende stempas konden aanvragen en 15% van de respondenten, was van geen enkele stemregel op de hoogte.

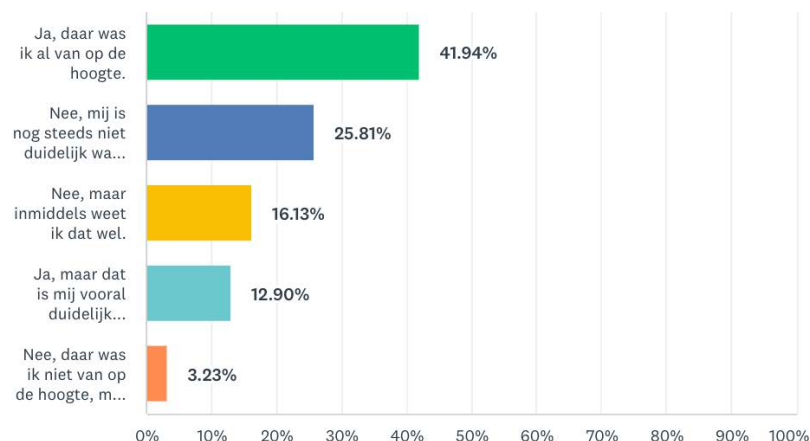
We zien dat er tijdens de volgende campagne meer aandacht kan worden besteed aan de procedures rondom het aanvragen van een vervangende stempas. Slechts 24% is op de hoogte van dit proces. We zien ook dat 12% van de respondenten van geen enkele stemregel op de hoogte was.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 6, Saba

'Weet u wat de functie en taken zijn van het Europees Parlement?'

Was u vóór de verkiezing van het Europees Parlement op donderdag 6 juni, op de hoogte van de functie en taken van het Europees Parlement?

Answered: 31 Skipped: 7

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Ja, daar was ik al van op de hoogte.	41.94% 13
▼ Nee, mij is nog steeds niet duidelijk wat hun rol is.	25.81% 8
▼ Nee, maar inmiddels weet ik dat wel.	16.13% 5
▼ Ja, maar dat is mij vooral duidelijk geworden in de periode vóór de verkiezing, door de informatie hierover die ik heb ontvangen via diverse informatie- en mediakanalen.	12.90% 4
▼ Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar dat is mij op de dag van de verkiezing duidelijk geworden.	3.23% 1
TOTAL	31

We zien dat 41% van de respondenten op de hoogte is van de functie en taken van het Europees Parlement. 13% van de respondenten op Saba is daarvan op de hoogte gebracht via de voorlichtingscampagne van RCN.

We zien echter dat het voor 26% van de respondenten op Saba nog steeds niet duidelijk is wat de rol is van het Europees Parlement.

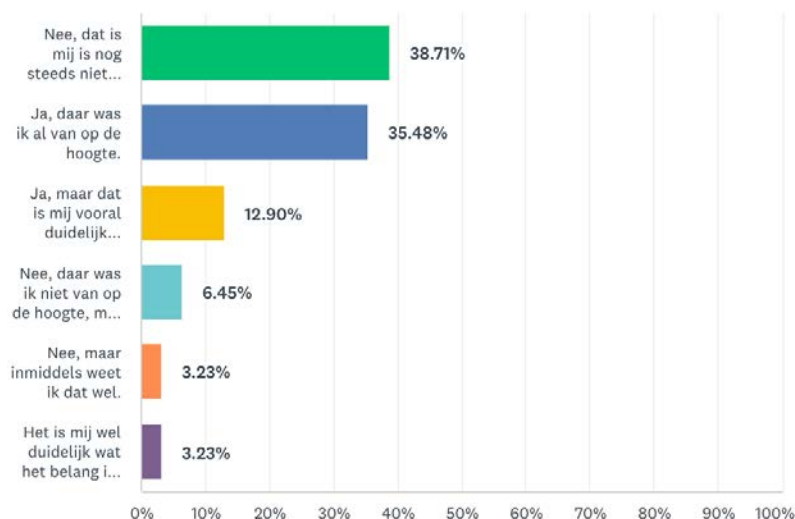
We zien dat men op Saba beter op de hoogte is van de functie en taken dan op de andere twee eilanden.

Antwoord op deelonderzoeksvraag 7, Saba

'Kent u het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement?'

Was u vóór de verkiezing op donderdag 6 juni op de hoogte van het belang van deze verkiezing?

Answered: 31 Skipped: 7

ANSWER CHOICES	RESPONSES
▼ Nee, dat is mij is nog steeds niet duidelijk.	38.71% 12
▼ Ja, daar was ik al van op de hoogte.	35.48% 11
▼ Ja, maar dat is mij vooral duidelijk geworden in de periode vóór de verkiezing, door de informatie hierover die ik heb ontvangen via diverse informatie- en mediakanalen.	12.90% 4
▼ Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar dat is mij op de dag van de verkiezing duidelijk geworden.	6.45% 2
▼ Nee, maar inmiddels weet ik dat wel.	3.23% 1
▼ Het is mij wel duidelijk wat het belang is, maar ik vond het niet belangrijk genoeg om te gaan stemmen.	3.23% 1
TOTAL	31

Op Saba was 35% van de respondenten op de hoogte van het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement. Voor 39% is het nog niet duidelijk wat het belang is van de verkiezing.

9. Conclusies

Conclusies hoofdonderzoeksvraag

'Was u zich ervan bewust dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en voor welk orgaan?'

We kunnen concluderen dat veruit de meeste respondenten, 85%, wist dat er een verkiezing was op 6 juni 2024. Daarvan wist 62% dat er een verkiezing was voor het Europees Parlement die dag, zij wisten dus ook voor welk orgaan er een verkiezing was.

23% was niet goed op de hoogte voor welk orgaan er een verkiezing was, en 15% wist helemaal niet dat er een verkiezing was die dag.

Conclusies deelonderzoeksvraag 1

'Was u zich ervan bewust dat er op 6 juni 2024 een verkiezing was, en voor welk orgaan?'

Deze vraag was eveneens de hoofdonderzoeksvraag. Het antwoord op deze vraag is gelijk aan het antwoord op de hoofdonderzoeksvraag.

Conclusies deelonderzoeksvraag 2

'Via welke mediakanalen heeft u informatie ontvangen over deze verkiezing?'

We zien dat de meeste respondenten informatie hebben ontvangen via socialmediaberichten van RCN, namelijk 44%. 33% van de respondenten heeft informatie ontvangen via online advertenties op social media.

De radiocommercials van RCN hebben 41% van de respondenten bereikt. Via radioprogramma's zijn 15% van de respondenten bereikt.

Daarmee zien we dat de socialmedia-uitingen van RCN het grootste bereik hadden. Met de radiocommercials daaropvolgend.

De lokale (nieuws)websites, radioprogramma's en lokale kranten behaalden ieder 14% tot 15% van de respondenten.

96% van de respondenten heeft dus informatie ontvangen via één of meer van de bovenstaande kanalen. We kunnen concluderen dat bijna alle respondenten via één of meer van de bovenstaande kanalen zijn geïnformeerd over de verkiezing.

4% van de respondenten heeft helemaal geen informatie ontvangen over de verkiezing.

We kunnen concluderen dat bijna alle respondenten via één of meer van de bovenstaande kanalen zijn geïnformeerd over de verkiezing.

Conclusies deelonderzoeksvraag 3

'Herkent u deze uitingen? Hoe duidelijk vindt u deze uitingen? Wat is er goed en wat kan er beter?'

Afbeeldingen

We kunnen concluderen dat de meeste respondenten (60%) bekend zijn met de afbeeldingen/uitingen.

De respondenten beoordelen de afbeeldingen, gemiddeld met 3 van de 5 sterren. 28% vindt de uitingen duidelijk en 11% erg duidelijk. 26% vindt de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

De respondenten hebben veel gereageerd op de open vraag wat er goed is aan de getoonde uitingen. De meest terugkomende reacties zijn:

Pluspunten

1. Mooie foto's.
2. Duidelijke tekst.
3. Lokale afbeeldingen.

Verbeterpunten

1. Het is niet duidelijk op wie men kan stemmen, en ook niet waar men informatie over de partijen en kandidaten kan vinden.
2. Het is niet duidelijk wat de standpunten zijn van de partijen en kandidaten m.b.t. Caribisch Nederland.
3. Het is niet duidelijk wat concrete voorbeelden zijn van 'dichterbij dan je denkt'.
4. Het is ook niet duidelijk welke invloed de EU op de eilanden heeft.

Video

We kunnen concluderen dat een meerderheid van de respondenten, 57%, bekend is met de video.

De respondenten beoordelen de hierboven getoonde uitingen, gemiddeld met 3,6 van de 5 sterren. 28% vindt de uitingen duidelijk en 11% erg duidelijk. 26% vindt de uitingen niet of totaal niet duidelijk.

De respondenten hebben veel gereageerd op de open vraag wat er goed is aan de getoonde uitingen. De meest terugkomende reacties zijn:

Pluspunten

1. Veel respondenten zijn erg positief over de duidelijkheid van de informatie in de video.
2. Duidelijke stem en beelden.

Verbeterpunten

De verbeterpunten zijn vrijwel gelijk aan die van de afbeeldingen:

1. Het is niet duidelijk op wie men kan stemmen, en ook niet waar men informatie over de partijen en kandidaten kan vinden.
2. Het is niet duidelijk wat de standpunten zijn van de partijen en kandidaten m.b.t. Caribisch Nederland.
3. Het is niet duidelijk wat concrete voorbeelden zijn van 'dichterbij dan je denkt'.
4. Het is ook niet duidelijk welke invloed de EU op de eilanden heeft.

Conclusies deelonderzoeksvraag 4

'Heeft u gestemd?'

We zien dat bijna 60% van de respondenten op de drie eilanden binnen Caribisch Nederland niet is gaan stemmen op 6 juni. De daadwerkelijke opkomst lag fors lager, slechts 12,05% van de inwoners heeft gestemd die dag. Het opkomstpercentage in Europees Nederland was 46% bij deze verkiezing.

Het opkomstpercentage was 9,85% op Sint Eustatius en 17,05% op Saba, op Bonaire ging 12,03% naar de stembus. Caribisch Nederland komt daarmee uit op een opkomst van 12,05% in 2024.

In 2019 was de opkomst op Sint Eustatius 8,55%, op Saba 12,44%, en op Bonaire ging 12,20% naar de stembus. De gemiddelde opkomst in 2019 was 11,78%. We zien dus dat de opkomst is gestegen met 0,27% op de drie eilanden samen, binnen Caribisch Nederland.

Conclusies deelonderzoeksvraag 4a

'Zo ja, waarom wel?'

We zien dat de belangrijkste redenen om te gaan stemmen zijn met 63% 'Ik vind stemmen belangrijk' en met 61% 'Het is mijn democratisch recht'. 34% van de respondenten wil graag invloed uitoefenen op de samenstelling van het Europees Parlement.

Conclusies deelonderzoeksvraag 4b

'Zo nee, waarom niet?'

We zien dat 51% van de respondenten niet wist op wie zij moesten stemmen. 23% gaf aan dat ze vinden dat hun stem te weinig invloed heeft. 16% gaf aan dat zij niet wisten waarom ze moesten gaan stemmen.

Conclusies deelonderzoeksvraag 5

'Was u bekend met de stemregels?'

De meeste respondenten zijn goed op de hoogte van de stemregels. De meeste respondenten goed op de hoogte zijn van de stemregels. De bekendste, zijn de regels omtrent het meenemen van de stempas, 75%, en een geldig identiteitsbewijs, 73%. Ook was een grote groep respondenten, namelijk 54%, op de hoogte dat er bij meerdere stemlokalen op het eiland gestemd kon worden.

Het geven of ontvangen van een volmacht is ook een bekende stemregel met 52%.

Bijna de helft, 49% is bekend met de openingstijden van de stemlokalen.

Slechts, 36% van de respondenten wist hoe zij een vervangende stempas konden aanvragen, en 15% van de respondenten was van geen enkele stemregel op de hoogte.

We concluderen dat er tijdens de volgende campagne meer aandacht kan worden besteed aan de procedures rondom het aanvragen van een vervangende stempas.

Conclusies deelonderzoeksvraag 6

'Weet u wat de functie en taken zijn van het Europees Parlement?'

We zien dat slechts 46% van de respondenten op de hoogte is van de taken en bevoegdheden van het Europees Parlement. 14% van deze groep is daarvan op de hoogte gebracht via de voorlichtingscampagne van RCN. We zien echter dat het voor ruim 38% van de respondenten nog steeds niet duidelijk is wat de rol van het Europees Parlement is.

We concluderen dat aan de uitleg over de taken en bevoegdheden van het Europees Parlement in volgende campagne(s) extra aandacht mag worden besteed.

Conclusies deelonderzoeksvraag 7

'Kent u het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement?'

46% van de respondenten was op de hoogte van het belang van de verkiezing voor het Europees Parlement. Voor 34% is het nog steeds niet duidelijk. En 9% is inmiddels wel op de hoogte van het belang.

Conclusies doelstellingen campagne

We hebben de conclusies ook gekoppeld aan de doelstellingen van de campagne.

De doelstellingen waren:

- De opkomst verhogen;
  - Deze doelstelling is behaald, de opkomst was in 2024 hoger dan in 2019.
Bron: <https://www.verkiezingsuitslagen.nl/vergelijk/> (De Kiesraad)
  - Wel blijft Caribisch Nederland ver achter qua opkomstpercentage ten opzichte van Europees Nederland, daar was de opkomst namelijk 46% in 2024.

- Dat kiesgerechtigden wisten wanneer de verkiezing voor het Europees Parlement plaatsvond;
  - 85% van de respondenten wist dat er een verkiezing was, en 63% wist dat het de verkiezing voor het Europees Parlement betrof. Het is een meerderheid van de respondenten.
  - We kunnen concluderen dat de nieuwe middelen die zijn ingezet, maar een minimale bijdrage hebben geleverd aan het informeren van de bevolking.

- Dat kiesgerechtigden de praktische informatie kenden die nodig was om te stemmen (wie mag er stemmen, waar, wanneer, uitleg volmacht etc.);
  - Of de doelstellingen zijn behaald hangt natuurlijk af van de percentages die RCN graag wil halen. We laten het daarom aan de opdrachtgever om daar uitspraken over te doen. Wat we wel hebben gezien is dat:
    - De meeste respondenten goed op de hoogte zijn van de stemregels. De bekendste, zijn de regels omtrent het meenemen van de stempas, 75%, en een geldig identiteitsbewijs, 73%.
    - Ook was een grote groep respondenten, namelijk 54%, op de hoogte dat er bij meerdere stemlokalen op het eiland gestemd kon worden.
    - Het geven of ontvangen van een volmacht is ook een bekende stemregel met 52%.
    - Bijna de helft, 49% is bekend met de openingstijden van de stemlokalen.
    - Slechts, 36% van de respondenten wist hoe zij een vervangende stempas konden aanvragen, en 15% van de respondenten was van geen enkele stemregel op de hoogte.
    - We concluderen dat er tijdens de volgende campagne meer aandacht kan worden besteed aan de procedures rondom het aanvragen van een vervangende stempas.

- Dat kiesgerechtigden wisten welke functie en taken het Europees Parlement heeft, en waarom het belangrijk is om te stemmen.
  - We kunnen concluderen dat deze doelstelling niet behaald is op basis van de resultaten uit dit onderzoek. Dit komt ook naar voren bij de opmerkingen die respondenten maken bij het beantwoorden van de open deelvragen 6 en 7.

10. Aanbevelingen

De aanbevelingen in dit document zijn opgedeeld in twee paragrafen. In paragraaf 10.1 "Aanbevelingen kanalen" wordt ingegaan op welke type kanalen zijn ingezet en geven we vervolgens advies over de inzet van deze kanalen tijdens aankomende campagnes. In paragraaf 10.2 "Onderwerpen en inhoud" wordt aangegeven welke onderwerpen in het vervolg meer aandacht zouden moeten krijgen en op welke manier dit kan worden gerealiseerd.

10.1. Aanbevelingen kanalen

De volgende middelen zijn ingezet tijdens de campagne:

- Facebook-, Instagram-, YouTube-posts.
- Facebook-, Instagram-, YouTube en Google-advertenties.
- Persbericht.
- Krantadvertenties.
- Radioadvertenties
- Posters en billboards
- Lokale (nieuws)websites)
- Campagne-tuktuk (op Bonaire)
- Campagne-auto (op Sint Eustatius)
- Informatiedesk (op Saba)

Kanalen met een bereik van >10%

- Social media.
- De radio.
- Lokale (nieuws)websites.
- Lokale kranten
- Tv-stations

Kanalen met een klein bereik van <10%

- TV schermen op publieke locaties.
- Posters en billboards.
- Campagne-tuktuk.
- Campagne-auto.
- Informatiedesk.
- Saba: Radio.

Social Media

- Hoog bereik: Social media kende een hoog bereik. Het wordt aanbevolen om dit middel bij volgende campagnes zeker weer in te zetten.
- Concrete praktijkvoorbeelden: Er zou meer nadruk moeten liggen op concrete praktijkvoorbeelden, zoals in de campagne van het Openbaar Lichaam Bonaire.

Radio

- Bonaire en Sint Eustatius: Blijven inzetten op Bonaire en Sint Eustatius.
- Saba: Niet meer inzetten op Saba.

Nieuw ingezette middelen

- Campagne-auto, -tuktuk, en informatiedesk: We adviseren om deze middelen niet meer in te zetten.

Huis-aan-huis-folders

- Afwezigheid van folders: Er zijn dit keer geen huis-aan-huis-folders afgeleverd op de eilanden met extra informatie over de verkiezingen. We adviseren om bij de volgende

campagne gebruik te maken van een folder met concrete voorbeelden van EU-projecten per eiland, op het titelblad.

Lokale (nieuws)websites

- Ondersteunende advertentiecampaagnes: We adviseren om ondersteunende advertentiecampaagnes te draaien op lokale (nieuws)websites.
- Extra persberichten: We adviseren om extra persberichten te verspreiden met verschillende onderwerpen (vervangende stempas, waar kan je informatie over de partijen vinden, verwijzing naar kieswijzers, etc.).

Lokale kranten

- Blijven inzetten: We adviseren om kranten te blijven inzetten. Vooral omdat RCN hiermee een ander publiek kan bereiken dan online. Denk daarbij bijvoorbeeld aan burgers zonder smartphone of internet.

10.2. Onderwerpen en inhoud

In dit deel geven we aanbevelingen met betrekking tot de onderwerpen en inhoud van de campagne.

Berichten van RCN

- Vertalen naar de eilanden: Door informatie te vertalen naar de situatie op de eilanden kan een groter bereik worden bewerkstelligd over diverse onderwerpen. Hierbij kan worden benadrukt wat de specifieke taken en bevoegdheden zijn, die voelbaar en merkbaar zijn in het dagelijks leven van de inwoners.
- Campagne OLB: Het Openbaar Lichaam Bonaire had een campagne met concrete voorbeelden van projecten op het eiland die met hulp van Europa zijn gerealiseerd. RCN kan dit als voorbeeld nemen, of samenwerken met het OLB aan een volgende campagne met concrete voorbeelden.
- Gat informatievoorziening dicht: Er is een gebrek aan informatievoorziening door politieke partijen binnen Caribisch Nederland. Als RCN in samenwerking met het ministerie van BZK een coördinerende of faciliterende rol zou spelen zonder zich te bemoeien met de politieke inhoud, zouden de verkiezingen en onderwerpen meer gaan leven onder de bevolking. De onderzoekers doelen specifiek op informatie over de rol van het Europees Parlement en waar politieke partijen voor staan. Idealiter wordt dit afgestemd op hun plannen voor de eilanden.
- Aparte website opzetten: Een aparte website met toelichtingen van de partijen zelf kan veel impact hebben. Mocht het niet lukken om input te krijgen van de partijen dan adviseren we om een aparte website op te zetten voor informatie over de verkiezingen.
- Spaansetalige communicatie: We weten dat de campagne niet in het Spaans is opgesteld en verspreid. Wel zien we, op basis van de cijfers van het CBS, dat het percentage inwoners die Spaans als voertaal hebben, op alle drie de eilanden, hoger ligt dan het percentage inwoners die Nederlands als voertaal hebben. We zien ook dat er, ondanks dat er geen Spaanstalige campagne of Spaanstalige werving voor dit onderzoek waren, toch 77 Spaanstalige respondenten met de Nederlandse nationaliteit hebben deelgenomen. Het advies is dan ook om het drietalenbeleid voor overheidscommunicatie te herzien. Zeker wanneer het communicatie over verkiezingen betreft.

Kennis van de stemregels:

- Aanvragen vervangende stempas: Er is minder kennis over het aanvragen van een vervangende stempas. Dit proces verdient extra aandacht bij aankomende voorlichtingscampagnes over verkiezingen.

11. Bijlages

We hebben besloten om een export van de volledige onderzoeksresultaten per eiland eveneens aan te leveren. Deze bijlage wordt meegeleverd met de definitieve versie van het onderzoeksrapport en heet:

Bijlage_1_Export_onderzoeksresultaten_vergelijking_per_eiland.pdf

Op verzoek kunnen we ook andere samenstellingen van dataexports aanleveren bij de opdrachtgever.